

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 143 (5374) 11 avqust 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Sahibkarlığın inkişafı dövlət siyasətinin prioritet məsələlərindəndir

***Prezident İlham Əliyev: "Dövlət həmişəki
kimi sahibkarların yanında olacaqdır"***

3

Azərbaycan Dövlət
Sərhəd Xidməti ilə
Belarus Dövlət Sərhəd
Komitəsi arasında
Fəaliyyət Planı imzalanıb

5

Dövlət Programı: ölkənin
torpaq-iqlim şəraiti ilde
50-60 min ton tütün
istehsalına imkan verir

8

Forpostun üsyani:
erməni siyaseti xəyalı
dəyişiklik izində

NEW TIMES

Neft kapitalının insan kapitalı ilə əvəz olunması çağırışını dövlət siyasetinin əsas istiqamətləri kimi daim diqqətdə saxlayan Prezident İlham Əliyev qeyri-neft sektorunu inkişaf üçün daxili potensialdan, təbii resurslardan, əlavə imkanlardan istifadəni başlıca tələb kimi qarşıya qoyur. Çünkü daxili tələbatın yerli istehsal hesabına ödənilməsi özüyündə sahibkarlığın inkişafını günün tələbi kimi qəçilməz edir.

Son illərdə sahibkarlarla keçirilən görüşlərdə özəl sahənin genişləndirilməsi naminə maddi-mənəvi dəstəyin göstəriləcəyini bildirən dövlət başçımız İlham Əliyevin tövsiyəsi ilə iş adamlarının səmərəli fəaliyyəti üçün şərait yaradılır və biznes maraqları nəzəre alınır. Sahibkarlığın inkişafının dövlət siyasetinin prioritet məsələlərindən olduğunu bildirən Prezident İlham Əliyev vurğulayır ki, "Mən dəfələrle bu barədə öz fikirlərimi bildirmişəm. Bu, həm sahibkarlara lazımdır ki, cəmiyyət onların işini daha yüksək qiymətləndirsin, eyni zamanda, sahibkarlar da öz tərəflərindən, nəinki biznes maraqları, ümumiyyətlə, ölkə qarşısında duran vəzifələrin, o cümlədən, sosial vəzifələrin icrası üçün də səylərinin qoysunlar. Əminəm ki, onlar maddi imkanları artırıqla, bu məsələye daha da böyük diqqət və vəsait ayıracalar".

Ölkəmizin dövlət siyasetinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı və əhalinin sosial müdafiəsinin da-ha da yaxşılaşdırılması məsələləri dayanır. Bu baxımdan, daha çox insanın maraq göstərdiyi özəl sektorun genişləndirilməsi sosial məsuliyyət kimi de diqqət mərkəzinə dədir. Xüsusilə bölgələrə əhalinin meşəgulluq səviyyəsinin artırılmasında mühüm əhəmiyyətə malik özəl sektorun gücləndirilməsi dövlət programlarında qarşıya qoyulan başlıca vəzifələrdəndir. Qeyri-neft sənayesinin 2, kənd təsərrüfatının 3,5 faiz, ticarət dövriyyəsinin 15, ixracın 50 faizə yaxın artması iş adamlarına, fermerlərə göstərilən qayğının nəticəsidir. Beləliklə, id-xalın 17 faiz azalmasına nail olmuş, kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı isə 44 faiz artmışdır ki, bu da üç ayda 1 milyard dollardan artıq gəlir deməkdir. Təbii ki, qazanılan vəsait, eyni zamanda, valyuta ehtiyatlarının artmasına da təsir göstərir. Buna görə də, xarici bazarlarda tanınmaq üçün daha keyfiyyətli, rəqabətə davamlı məhsul istehsalının artırılması ilə yeni iqtisadi modelə keçmək, iqtisadiyyatda ən vacib islahatlar aparmaq, müasir innovasiyaların, texnologiyaların tətbiqi gənən vacib məsələsidir.

Belə ki, qeyri-neft sektorunu genişləndirmək, qarşıya qoyulan hədəfələrə nail olmaq hər bir iş adamlından səmərəli fəaliyyət, işgüzarlıq tələb edir. Bu məqsədlə qəbul edilmiş qərarlar, qanunlar, imzalanan fərman və sərəncamlar iqtisadiyyatımızı daha da şaxələndirmə üçün yaxşı imkanlar yaratdı. Qeyri-neft məhsullarının ixracını sürətləndirək mühüm tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə təşviq sisteminin tətbiqi artıq özünü doğrultmaqla Azərbaycanın xarici bazarlara məhsul

Sahibkarlığın inkişafı dövlət siyasetinin prioritət məsələlərindəndir

Prezident İlham Əliyev: "Dövlət həmişəki kimi sahibkarların yanında olacaqdır"

ixracı imkanlarını artırır. Azərbaycanda investisiyanın ve ixracın təsviqi sistemlərindən istifadə etməklə, qazanc əldə edən sahibkara dövlət tərəfindən güzəştər olunur.

Sevindirici haldır ki, fermerlər əvvəlki illərdə dövlət tərəfindən aldiqları güzəştli kreditləri qaytarır. Bu kimi müsbət hallar güzəştli kreditlərin daha yüksək rəqəmlərlə artırılmasına imkanlar yaradır. Prezident İlham Əliyev vurğulayır ki, investisiya təsviqi mexanizminin təsviqi üzrə verilən sənədlərin artması buna parlaq misaldır: "Yəni bu, çox böyük stimul verən təşəbbüsdür. Sahibkar iqtisadi cəhətdən bundan həm əlavə qazanc əldə edir, eyni zamanda, hesab edirəm ki, bunun mənəvi cəhətdən də mənası var. Çünkü sahibkarda inam artır, öz işini daha da böyük inamla qurur, ölkəmizə dəha da böyük inamla sərmayə cəlb edir".

Məlumat üçün bildirək ki, müəyyən edilmiş layihə çərçivəsində ölkə iqtisadiyyatına sahibkarlar tərəfindən 1 milyard 250 milyon manat həcmində sərmayə qoyulub. Fermer təsərrüfatlarının genişlənməsində meliorativ tədbirlərin əhəmiyyəti nəzərə alınaraq, her il min hektarlarla sahənin suvarılması təmin edəcək su mənbələri, hövzələr və anbarlar tikilir. Ölkə iqtisadiyyatının geləcək inkişafı üçün əvəzolunmaz nəhəng infrastruktur layihələri olan Taxtakörpü və Şəmkirçay su anbarlarının istismara verilmesi ilə 200 min hektardan artıq əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılmasına və 47 min hektar yeni suvarılan torpaqların istifadəsi ilə əkin sahələrinin tələbatını ödəmek, özümüzü tam şəkildə təmin etməkdir. Prezident İlham Əliyev

dəyə verilməsinə, əhalinin içmeli su ilə təmin edilməsinə və əlavə elektrik enerjisinin alınmasına imkan yaranmışdır. Bütün bunlar iqtisadi potensialın artmasına, bol məhsul yetişdirilməsinə, ölkəmizin xarici bazarda tanınmasına, en başlıcası isə, ölkə əhalisinin tələbatının yerli məhsullar hesabına ödənilməsi imkanlarını artırır. Dövlətin sahibkarlara ən böyük dəstəyi isə, "Azexport" portalının yaradılmasıdır. "Bu portalın yaradılması çox müsbət hadisədir və getdikcə bu portalda dünyada maraq artacaq" söyləyən Prezident İlham Əliyevin daim diqqət yetirdiyi "Made in Azerbaijan" brendini dünyada tanıtmak üçün praktiki addımlar atılır. Artıq bu brend dünyada şöhər qazanır. Beynəlxalq sərgilərdə iştirak edən iş adamları ilə müqavilələr bağlanır.

Qeyri-neft sektorunun və agrar

sahənin inkişafı üçün nəzərdə tutulan güzəştərən biri də fermerlərin torpaq vergisindən başqa bütün vergilərdən azad olmalıdır. Bu baxımdan, daxili bazarı keyfiyyətli kənd təsərrüfatı məhsulları ile təmin edən sahibkarlar orduşu güçlənir. Texnika alınır, güzəştli şərtlərle gübrələr, yanacaq və subsidiyalar verilir.

Eyni zamanda, xarici ölkələrde Azərbaycanın ticarət evləri yaradılır ki, bütün bu addımlar sahibkarlar üçün yeni imkanlar yaradır. Amma qeyri-neft məhsullarının ixracını artırmaq üçün, ilk növbədə, daxili tələbat təmin olunmalıdır. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət programlarının tətbiqində də başlıca hədəf 3-4 il ərzində əsas istehlak malları ilə ölkə əhalisinin tələbatını ödəmək, özümüzü tam şəkildə təmin etməkdir. Prezident İlham Əliyev

təvsiyelərini de bildirir: "Biz istehsalımızı daim artırırmalıq ki, daxili tələbat tam ödəyek və ixracə rəqəbatqabiliyyətli mallar təqdim edək. Ona görə, növbəti illərdə daxili tələbatı yerli məhsullarla təmin etmək məsələləri birinci dərəcəli vəzifələrdir. Eyni zamanda, biz dövlətin dəstəyi ilə yeni bazarlara çıxış əldə etməliyik. Biz bunu edirik və edəcəyik, ixraclığını məhsulların haçmini artırımalıyıq. Ərzaq təhlükəsizliyi də bu iki amillə, bilavasitə bağlı olan məsələdir. Biz buna da yaxınlaşırıq ki, ərzaq təhlükəsizliyimizi tam şəkildə təmin edək. Əlbəttə ki, biz bunu ancaq sahibkarların köməyi ilə, onların fəaliyyəti hesabına təmin edə bilərik. Dövlət isə həmisi kimi sahibkarların yanında olacaqdır".

"Ses" Analitik Qrupu

Prezident İlham Əliyev tütünçülüyü inkişafına dair 2017-2021-ci illər üçün Dövlət Programını təsdiqləyib

Prezident İlham Əliyev avqustun 10-da "Azərbaycan Respublikasında tütünçülüyü inkişafına dair 2017-2021-ci illər üçün Dövlət Programı"nın təsdiq edilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb.

AZERTAC xəbər verir ki, Sərəncama əsasən, tütünçülüyü inkişaf etdirilməsi, tütün emali sahəsinin derinləşdirilməsi, bu sahədə fəaliyyət göstərən emal məssisələrinin xammala olan təle-

batının yerli məhsul istehsalı hesabına təmin olunması, gəlirliliyin və ixrac potensialının artırılması, kənd əhalisinin məşğulluğunun yüksəldilməsi məqsədi ilə "Azərbaycan Respublikasında tütünçülüyü inkişafına dair 2017-2021-ci illər üçün Dövlət Programı" təsdiq edilib.

Dövlət Programında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə Maliyyə və İqtisadiyyat nazirlikləri, müvafiq olaraq, hər il dövlət büdcəsinin və dövlət investisiya programının tərtibi proseslərində maliyyə vəsaitinin nəzərdə tutulması üçün zəruri tədbirlər görməlidirlər.

İqtisadiyyat Nazirliyi ölkədə beynəlxalq standartlara uyğun tütün məmulatı istehsal edən müasir zavodun tikiləməsi məqsədilə texniki-iqtisadi əsaslandırmaın hazırlanması üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirəcək.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi məhsul istehsalçılarının kənd təsərrüfatı texnikası və aqro-kimyəvi vasitələrlə təmin edilməsi, seleksiya və toxumçuluq işlərinin, fitosanitar və informasiya-məsləhət xidmətlərinin gücləndirilməsi ilə bağlı zəruri tədbirlər reallaşdıracaq.

Sərəncamda, həmçinin qeyd olunur ki, İqtisadiyyat Nazirliyi Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə birlikdə Dövlət Programında nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsini elaqələndirməli, tədbirlərin icrası barədə ildə bir dəfədən az olmayaraq Prezidentə məlumat verməlidir.

"Jara-2017" Beynəlxalq Musiqi Festivalı Rusyanın Birinci kanalında yayımlanacaq

Avqustun 11-də Rusyanın Birinci kanalında Moskva vaxtı ilə saat 21:30-da "Jara-2017" festivalının birinci gününün konserti nümayiş etdiriləcək. AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə məlumat festivalın "facebook" səhifəsində yer alıb. Xatırladaq ki, "Jara-2017" festivalı iyulun 27-dən 30-dək Bakıda "Sea Breeze" istirahət mərkəzində keçirilib. Azərbaycanla yanaşı, Rusiya, İtaliya, Ukrayna, Belarus, Gürcüstan, Özbəkistan, Baltikyanı və digər ölkələrdən 800-dən çox musiqiçinin iştirak etdiyi bu festivalı canlı olaraq 40 minden çox tamaşaçı izleyib.

Alla Puqaçova, Sofiya Rotaru, Layma Vaykule, Alessandro Safina, Qriqori Leps, Polad Bülbüloğlu, Lev Leşşenko, Vladimir Vinokur, Valeri Meladze, Filip Kirkorov, Kristina Orbakayte, Nikolay Baskov,

EMİN, Oleg Qazmanov, Vera Brejneva, Svetlana Loboda, Ani Lorak və digər tanınmış esterada ulduzlarının iştirak etdikləri bu festival yayın en qaynar hadisəsi olub. Festivalının təşkilatçıları tanınmış müğənni və bəstəkar EMİN, Rusyanın Əməkdar Artisti Qriqori Leps, "Russkoye radio"nun və "Qızıl qrammofon" mükafatının təsisçisi Sergey Kojevnikovdur.

Ulrike Andres: TAP üzrə Albaniyada 120 kilometrədək boru qaynaq edilib

Trans-Adriyatik" (TAP) qaz boru kəmərinin tikintisi üzrə Albaniyada 120 kilometrədək boru qaynaq olunub. AZERTAC-a eksklüziv müsahibəsində bu barədə məlumat verən boru kəmərinin operatoru TAP AG şirkətinin kommersiya ve xarici əlaqələr üzrə direktoru Ulrike Andres deyib ki, layihə qrafikə uyğun icra edilir: "İndiyədək Albaniyada TAP kəməri marşrutu üzrə 133 kilometr ərazi temizlənilib, 127 kilometr məsafədə borular xətt boyunca düzülüb. Boruların 118 kilometri qaynaq edilib. Təxminən 99 kilometr boru isə qaynaq edildikdən sonra torpaq altına basdırılıb. Xətt boyunca 59 kilometr sahə isə tamamilə əvvəlki vəziyyətinə getirilib". "Fier rayonunda kompressor, Korça regionunda isə ölçmə və klapa stansiyalarında tikinti işləri planlaşdırıldığı kimi irəliləyir", - deyə TAP AG-nin kommersiya və xarici əlaqələr üzrə direktoru eləvə edib. Qeyd edək ki, Albaniyada giriş yollarının və köpürlərin modernləşdirilməsinin birinci mərhəlesi artıq başa çatıb. Bu mərhələdə təxminən 58 kilometr yolun, iki yeni köpünün tikintisi və 40 köpünün əsaslı təmiri, modernləşdirilməsi həyata keçirilib. Bu il Albaniyada TAP layihəsinə sərmayə qoyuluşu 400 milyon avro cıvarında olacaq. Ümumilikdə, TAP-in Albaniya hissəsi 1,5 milyard avroya başa geləcək.

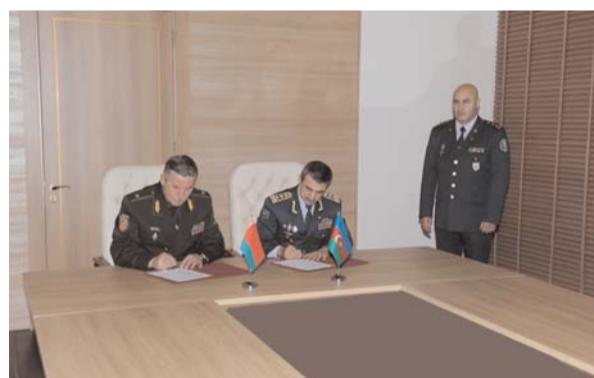
Albaniya Bankı ("Bank of Albania") tərəfindən yayılan məlumatə görə, otən il bu ölkədə TAP layihəsinə yatırılan 369 milyon avro dəyrindəki sərmayə birbaşa xarici investisiyaların ümumi həcmiñin 40 faizini təşkil edib.

Xatırladaq ki, TAP-in təməli keçən il mayın 17-də Yunanistanın Saloniki şəhərində qoyulub. Qaz boru kəmərinin tikintisi üzrə işlərin təxminən 47 faizi icra olunub. Layihənin ümumi dəyəri 4,5 milyard avro olacaq. Buraya 2009-cu ildən bəri davam edən dizayn və mühəndislik işləri də daxildir. "Şahdəniz" konsorsiumu ilk qaz satışını 2018-ci ilin sonunda Türkiyəyə və Gürcüstana həyata keçirəcək. Avropana ilk qazın verilməsi isə 2020-ci ilin əvvəllərinə planlaşdırılır. Bu yaxınlarda layihə üzrə kompressor stansiyalarının tikintisine də başlanılaçaq. Boru kəmərinin dəniz hissəsi isə 2018-2019-cu illərdə inşa ediləcək.

Azərbaycan Dövlət Sərhəd Xidməti ilə Belarus Dövlət Sərhəd Komitəsi arasında Fəaliyyət Planı imzalanıb

Xəber verdiyimiz kimi, Belarus Respublikası Dövlət Sərhəd Komitəsinin sədri, general-major Anatoli Lapponun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Azərbaycan Respublikasında rəsmi səfərdədir. Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) metbuat mərkəzindən AZERTAC-a bildiriblər ki, səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti Fəxri xiyabanda xalqımızın ümummilli lideri, müasir müstəqil dövlətimizin memarı və

qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib, məzarı öünüə əklil qoyub.

Görkəmlı oftmaloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi yad olunub, məzarı üzərinə gül dəstələri düzülləb.

Sonra Şəhidlər xiyabanında gedən nümayəndə heyəti ölkəmizin azadlığı və suverenliyi uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsini yad edib, məzarları önüne tər güllər düzüb.

Geniş tərkibdə keçirilən görüş zamanı Azərbaycan və Belarus arasında dostluq münəsibətləri məmənunluq hissi ilə qeyd olunub, sərhəd mühafizəsinin müvafiq sahələrində ikitirəffli əməkdaşlığın vəziyyəti və perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb, qarşılıqlı məraq kəsb edən istiqamətlər üzrə, həmçinin inteqrə edilmiş sərhəd idarəciliyi ilə bağlı beynəlxalq layihələr çərçivəsində birge fəaliyyətlərin davam etdirilməsi, təcrübə mübadiləsinin zərurılığı vurğulanıb.

Azərbaycanın dövlət sərhədinəki əməliyyat şəraiti və mövcud tehdidlərdən danışan Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev Ermənistən təcavüzü nəticəsində ölkəmizin ərazisinin 20 faizinin və dövlət sərhədlərinin bir hissəsinin işgal altında qalmasını, işgal olunmuş ərazilərin transsərhəd cinayətkar fəaliyyətlər üçün istifadə edildiyini, mövcud vəziyyətin sərhəd təhlükəsizliyinə əsas təhdid olduğunu qeyd edib, həmçinin sərhəd mühafizə sisteminin təkmilləşdirilməsi, maddi-texniki bazanın möhkəmləndirilməsi üzrə görülənmiş işlər və əldə olunmuş nailiyyətlər barədə Belarus nümayənlərinə etraflı məlumat verib.

Görüşün sonunda Belarus Respublikasının Dövlət Sərhəd Komitəsi və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti arasında 2 illik Fəaliyyət Planı imzalanıb. Avqustun 11-dək davam edəcək səfər müddətində nümayəndə heyətinin Dövlət Sərhəd Xidmətinin Bakı şəhəri və regionlardakı struktur bölmələrinin fəaliyyəti və mövcud imkanları ilə tanışlığı, ölkəmizin mədəni-tarixi yerlərini ziyarət etməsi nəzərdə tutulur.

11 avqust 2017-ci il

Azərbaycan-Türkmənistan münasibətləri strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlir

Azərbaycanla Türkmenistan arasında diplomatik münasibətlərin əsası 1992-ci ilin iyunundan qoyulub. Ötən müddət ərzində iki ölkə arasındakı münasibətlər siyasi və strateji məsələlər üzrə koordinasiya edilib. Azərbaycanla Türkmenistan arasında olan münasibətlər 2007-ci ildə Türkmenistanın yeni prezyidentinin seçiləməsindən sonra daha geniş spektr almağa başladı. Ölkəsinin daxili və xarici siyasetinin aspektlərinə yenidən baxan prezyident Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun münasibətləri yeni tərzdə, dünyada gedən global proseslərə uyğun şəkildə qurmağa çalışması Azərbaycanla əlaqələri yeni inkişaf mərhələsinə çıxardı. İki Xəzəryani ölkənin siyasi əlaqələrində yenidən canlanma yaradı.

Hələ 2008-ci ildə Türkmenistan prezyidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun ölkəməzə resmi səfəri əlaqələrin güclənməsinə xidmet edən təşəbbüslerin həmin dövr üçün pik nöqtəsi sayılacaq göstəricisi idi. O zaman Türkmenistan prezyidentinin Azərbaycana rəsmi səfəri təsdiq etdi ki, iki türk dövləti arasında ikitərəfli münasibətlərin inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı potensial var və xüsusən, xalqlarımızın etnik, mədəni köklərinin yaxınlığı əlaqələrin genişlənməsi üçün möhkəm əsas yaradır.

İki ölkə arasında münasibətlərin istiləşməsi 2017-ci ildəki səfəri çərçivəsində də özünü aydın bürüze verdi. Avqustun 8-də rəsmi qarşılıma mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezyidenti İlham Əliyevin və Türkmenistan prezyidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun təkbətək görüşündə, bir daha qeyd edildi ki, bu səfər Türkmenistan-Azərbaycan dövlətlərarası dostluq və qardaşlıq əlaqələrinin inkişafında çox mühüm addım olacaq. Müasir dövrdə Türkmenistan-Azərbaycan münasibətləri özünün yeni mərhələsini yaşayır, yeni mezmun kəsb edir. Bu, həm siyasetdə, iqtisadiyyatda, həm də mədəni-humanitar sahəde müşahidə olunur. Xüsusilə, qeyd etmək lazımdır ki, həm Türkmenistan, həm də Azərbaycan dünyada təhlükəsizlik, firavanlıq, sabitlik və inkişaf üçün hər şeyi edir. Azərbaycan Prezyidenti İlham Əliyevin sözlərlə desək, Türkmenistan bizim üçün yaxın, dost, qardaş ölkədir, türkmən xalqı bizim qardaş xalqımızdır: "Biz bunu yüksək qiymətləndiririk. Mən, xüsusilə, prezyident Berdiməhəmmədovun fealiyyətinə bir daha qeyd etmək istərdim. Cün-

ki bizim uğurlu əməkdaşlığımızın tarixi hadisəsi 2008-ci ildə baş vermişdir. Həmin ilin may ayında, ilk dəfə olaraq, Türkmenistan prezidenti Azərbaycana səfər etmişdir və ondan bir neçə ay sonra - 2008-ci ilin noyabr ayında mən Türkmenistana səfər etmişdim. O səfərlərdən sonra geniş əməkdaşlıq formatı formalasdı, yaradıldı və biz bu gün onun gözəl bəhrəsini görürük".

İki ölkə arasındaki six münasibətlərin təzahürü olaraq, bir sıra sənədlərin de imzalanması da sübut etdi ki, Azərbaycan və Türkmenistan əlaqələrini strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəltmək niyyətindədir. Avqustun 8-də Azərbaycan Respublikasının Prezyidenti İlham Əliyevin və Türkmenistanın

prezyidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədov iştirakı ilə Azərbaycan-Türkmənistan sənədlərinin imzalanması mərasimi olub. "Azərbaycan Respublikası ilə Türkmenistan arasında Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə"ni Azərbaycan Respublikasının Prezyidenti İlham Əliyev və Türkmenistan prezyidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədov imzaladılar. Həmçinin, "Bakı (Azərbaycan Respublikası) və Türkmenbaşı (Türkmenistan) limanları vasitəsilə beynəlxalq bir-başa dəmir yolu-bərə əlaqələrində yüklerin daşınmasının təşkili, yük vaqonlarının və konteynerlərin istismarı, nömrələr üzrə uçotu və onlardan istifadəyə görə hesablaşmalar haqqında Saziş"ə elavə və dəyişikliklər edilmiş barədə Protokol,

"Azərbaycan Respublikasının Vəgilə Nazirliyi ilə Türkmenistanın Maliyyə Nazirliyi arasında vergi orqanlarının fealiyyəti sahəsində əməkdaşlığı dair Memorandum", "Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ilə Türkmenistanın Turizm üzrə Dövlət Komitəsi arasında turizm sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş", "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkmenistan Hökuməti arasında energetika sahəsində əməkdaşlığın gələcək inkişafi haqqında Anlaşma Memorandumu" imzalandı.

Bir sözlə, Türkmenistan və Azərbaycan arasında qarşılıqlı əlaqələr bu gün strateji sabitlik və regional proseslərin müsbət inkişaf amilidir. Çünkü hər iki ölkə Xəzəryani məkanın Avrasiyada uzunmüddəli sabitliyin mənbəyinə, geniş beynəlxalq tərəfdaşlığın arenasına çevrilməsinin tərəfdarıdır.

"Səs" Analitik Grupu

Dövlət Programı: ölkənin torpaq-iqlim şəraiti ildə 50-60 min ton tütün istehsalına imkan verir

2021-ci ilədək orta məhsuldarlıq 20 sentner/hektar olmaqla, əkin sahələrinin 6 min hektara, tütün istehsalının 12 min tona çatdırılması nəzərdə tutulur

Xəbər verdiyimiz ki- mi, Prezident İlham Əliyev avqustun 10-da "Azərbaycan Respublikasında tübüncülüyün inkişafına dair 2017-2021-ci illər üçün Dövlət Programının təsdiq edilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb.

AZERTAC xəbər verir ki, Dövlət Programında ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun dinamik inkişafı və iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində həyata keçirilmiş məqsədönlü tədbirlərin ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafında mühüm nəticələrin əldə olunmasına gətirib çıxardığı vurgulanır. Bildirilir ki, ölkəmizin əlverişli torpaq-iqlim şəraiti, mövcud işçi qüvvəsi, emal sənayesi müəssisələrinin xammala olan tələbatının yerli istehsal hesabına ödənilməsi imkanları və ixrac potensialının olması aqrar sahənin daha da inkişafına əlverişli şərait yaradır.

"Azərbaycan Respublikasında tübüncülüyün inkişafına dair 2017-2021-ci illər üçün Dövlət Programı" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-ci il 6 dekabr tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi" uyğun olaraq, ölkəmizdə tübüncülüyün inkişafına dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi, bu sahənin potensial imkanlarından səmərəli istifadə edilməsi, tütün istehsalına marağın artırılması məqsədi ilə hazırlanıb.

Dövlət Programında Azərbaycanda tübüncülüyün mövcud vəziyyətinə toxunularaq bildirilir ki, respublikada tübüncülüyün elmi əsaslarla inkişafı və bu sahə üzrə yüksək sənaye potensialının yaradılması XX əsrin 70-ci illerinin başlangıcına təsadüf edir. Hemin illərdə həyata keçirilən uğurlu aqrar siyaset neticəsində Azərbaycanda tübüncülüyün çox sürətlə inkişaf etməsi, bu sahənin böyük sənaye potensialının yaradılması, tübüncülüyün elmi bazasının gücləndirilməsi hesabına 1970-1980-ci illerde tütünün əkin sahəsi 17 min hektar, istehsalının hecmi isə 60 min tondan çox olmuşdur.

Lakin son 10 ildə bəzi ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrində, o cümlədən tübüncülükdə də tənezzül müşahidə edilmişdir. Belə ki, 2016-ci ildə tütünün əkin sahəsi 2,4 min hektar, istehsal hecmi isə 3,6 min ton təşkil etmişdir ki, bu da sahənin potensial imkanlarından xeyli aşağıdır.

Ölkənin dağlıq və dağətəyi rayonlarının torpaq-iqlim şəraiti tütün sənayesinin tələbatına uyğun, beynəlxalq standartlara cavab verən keyfiyyətli tütün yetişdirilməsinə və ildə 50-60 min ton tütün istehsal olunmasına imkan verir.

Tübünçülüyün hüquqi, təşkilati və iqtisadi əsaslarının müəyyən edilməsi, tütün və tütün məhsullarının dövriyyəsi ilə əlaqədar münasibətlərin tənzimləməsi məqsədile "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Azərbaycan Respub-

likasının 2001-ci il 8 iyun tarixli Qanunu qəbul edilib.

Son illər kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına verilmiş güzəştlər və subsidiyalar, həmçinin bu sahədə fealiyyət göstərən hüquqi və fiziki şəxslərin 2019-cu ildək, torpaq vergisi istisna olmaqla, bütün növ vergilərdən azad edilməsi ölkədə tübüncülüyün inkişafına təkan verib.

Bununla yanaşı, ölkədə tübüncülüyün inkişafına dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi, bu sahənin potensial imkanlarından səmərəli istifadə edilməsi və tütün istehsalı ilə məşğul olan əhalinin sosial rifahının dəha da yaxşılaşdırılması məqsədile "Azərbaycan Respublikasında tübüncülüyün inkişaf etdirilməsinə dövlət dəstəyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-ci il 5 oktyabr tarixli Sərəncamına əsasən, tütün emalı ilə məşğul olan hüquqi şəxslər və hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fealiyyəti həyata keçirən fiziki şəxslərə təhvil verilmiş quru tütünün hər 1 kiloqramına, yaş tütünün isə hər 10 kiloqramına görə tütün istehsalçılarına 0,05 manat məbləğində subsidiya müəyyən edilib.

Dövlət Programı ölkədə bu istiqamətdə aparılan işlərin dəha da süretləndirilməsinə təkan verəcək.

Programın məqsəd və vəzifələrinə gəldikdə qeyd olunur ki, Dövlət Programının məqsədi tütün və tütün məmulatına olan tələbatın ödənilməsi, tütün emalı müəssisələrinin fealiyyətinin genişləndirilməsi və müasir texnologiyalar əsasında yeni müəssisələrin yaradılması, xammal təminatının yaxşılaşdırılması, tübüncülük məhsullarının ixracının artırılması və kənd əhalisinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün ölkədə tübüncülüyün inkişafını stimullaşdırmaqdən ibarətdir.

Bu məqsədə nail olmaq üçün aşağıdakı vəzifələrin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur:

- tütünün istehsalı, ilkin emalı və son məhsulun ölkədə istehsalının genişləndirilməsi;
- tütün əkinin sahələrinin genişləndirilməsi və məhsuldarlığın artırılması;
- yeni məhsuldar, keyfiyyətli və xəstəliyə davamlı tütün sortlarının yaradılması;
- tütün toxumuluğu təsərrüfatlarının yaradılmasının dəstəklənməsi;
- tübüncülüyün infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması;
- tübüncülüyün elmi təminatının və kadr potensialının dəha da gücləndirilməsi;
- tütün istehsalı və emalı sahəsin-

da innovativ texnologiyaların tətbiqinin dəstəklənməsi;

- tütün istehsalı və emalı sahələrinə yerli və xarici investisiyaların celb edilməsinin təşviqi;
- tübüncülük məhsullarının ixracının təşviqi;
- idxlardan asılılığın minimum səviyyəye endirilməsi;
- tübüncülük məhsulları istehsalı ilə əlaqəli sahələrin inkişafının dəsteklənməsi;
- 2021-ci ildək orta məhsuldarlıq 20 sentner/hektar olmaqla, əkin sahələrinin 6 min hektara, tütün istehsalının 12 min tona çatdırılmasına nail olunması.

Tübünçülüyün inkişafı sahəsində qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün bir sıra istiqamətlər müəyənləşdirilib. Bunlar tübüncülüyün inkişaf etdirilməsi üzrə institutional tədbirlərin həyata keçirilməsi, tübüncülük sahəsində fealiyyəti tənzimləyən normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, tübüncülük sahəsində elmi təminatın və kadr potensialının dəha da gücləndirilməsi, tütün emalı potensialının gücləndirilməsi, tübüncülüyün infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması və tübüncülükde marketinq fealiyyətinin gücləndirilməsi və ixracın təşviqindən ibarətdir.

Dövlət Programının həyata keçirilməsi Azərbaycanda tübüncülük ənənələrinin bərpə olunmasına, tütün emalı müəssisələrinin xammala olan tələbatının daxili istehsal hesabına ödənilməsinə, bölgelerin aqrar-sənaye potensialının artırılmasına, xüsusi regionlarda yaşayan əhalinin həyat şəraitiinin yaxşılaşdırılmasına, tütün və tütün məmulatı üzrə idxlaldan asılılığın azaldılmasına, tütün və tütün məmulatı məhsullarının ixracının və tübüncülükə bağlı digər sahələrin inkişafına mühüm töhfə verəcək.

Eyni zamanda, Dövlət Programının əks olunan Tədbirlər Planına əsasən, müvafiq dövlət qurumları 2017-2021-ci illərdə nəzərdə tutulan tədbirləri həyata keçirəcəklər.

"Elektron hökumət" portalına yeni xidmət integrasiya edilib

Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi (NRYTN) Məlumat Hesablaması Mərkəzinin operatoru olduğu "Elektron hökumət" portalına "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin "Elektron müraciət" adlı yeni elektron xidməti integrasiya olunub. NRYTN-dən AZERTAC-a bildirilər ki, bu xidmət vasitəsilə fiziki və hüquqi şəxslər müraciətlərini (ərizə və şikayət) bundan sonra elektron formada göndərə bilərlər. Xidmətdən istifadə etmək üçün portalın autentifikasiya vasitələrindən biri ilə daxil olduqdan sonra əsas səhifədə "Bütün xidmətlər" bölməsini, sonra isə "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin xidmətləri içərisindən "Elektron müraciət" adlı xidməti seçilməlidir. Açılan səhifədə "Su kanal idarələri", yaxud "İdarəetmə aparatı" olaraq müraciət edilən təşkilatı, həmçinin müraciət edilən səlahiyyətli şəxs və ya müraciət edilən struktur vahidini seçib "Müraciət et" düyməsinə sıxmaq lazımdır.

Aprel qəhrəmanları haqqında sənədli film çəkilir

Aprel qəhrəmanları: bir andan əbədiyyətə qədər" adlı sənədli filmin çəkilişlərinə başlanılıb. AZERTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə Media İnkişaf Mərkəzi İctimai Birliyi tərəfindən reallaşdırılan

layihə "Aprel döyüsləri qəhrəmanlarının gənclər arasında təbliği ilə bağlı tədbirlərin təşkil" adlanır.

Layihənin məqsədi 2016-ci il aprel döyüslərində iştirak etmiş, yaralanmış, şəhid olmuş şəxslərin şücaətindən, ümumiyyətlə, şəhidlik zirvəsinin mahiyyətində bəhs edən 30 dəqiqəlik sənədli film hazırlamaqdır. Aprel döyüslərində iştirak etmiş əsgər və zabitlərimizin qəhrəmanlığının geniş təbliği gənc nəslin vətənpərvərlik təbəqəsindən vəcib addımdır.

Sərin hava şəraiti nə vaxtadək davam edəcək?

Sərin hava şəraiti avqustun 11-nə kimi davam edəcək. Havanın temperaturunun Bakıda və Abşeron yarımadasında 30-35°, bölgələrdə 33-37° isti olacağı gözlənilir. Paytaxtda arabir günlənən şimal-qərb küləyi şimal-şərqi küləyi ilə əvəzlənəcək. Bu barədə AZERTAC-a Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin Hidrometeoroloji Proqnozlar Bürosunun direktor evəzi Gülşəd Məmmədova məlumat verib.

G.Məmmədova, həmçinin qeyd edib ki, sabahdan etibarən havanın hərəketi nisbətən artsa da, hələ ki, keskin istilər gözlənilmir.

Məleykə Abbaszadə Ağdaş rayonunda vətəndaşları qəbul edəcək

Avqustun 18-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Ağdaş rayonunda vətəndaşları qəbul edəcək.

DİM-dən AZERTAC-a bildirilər ki, qəbulda Ağdaş, Mingəçevir, Naftalan, Yevlax və Goranboy rayonlarının sakinləri və həmin rayonlarda məskunlaşmış məcburi köçkünlər iştirak edə bilərlər.

Qəbul saat 11.00-da Ağdaş şəhəri Heydər Əliyev Mərkəzində keçiriləcək.

Qəbula gəlmək istəyən vətəndaşlardan Dövlət İmtahan Mərkəzinin internet saytına daxil olaraq elektron müraciət formasını doldurmaqla qeydiyyatdan keçmələri (<http://eservices.dim.gov.az/sedrin-qebul/>) və ya DİM-in Göyçay Regional Bölmsinə şəxsiyyət vəsiqəsilə birlikdə (üvan: Göyçay ş., R. Əsəyev k., 43, əlaqə telefonu: (020) 274 66 74)) müraciət etmələri xahiş olunur.

Bundan əlavə, qəbul üçün Ağdaş, Mingəçevir, Naftalan, Yevlax və Goranboy rayonlarının Təhsil şöbələrində də avqustun 17-dək (şənbə, bazar günləri istisna olmaqla) saat 10.00-dan 17.00-dək qeydiyyat aparılacaq.

Qəbula gələn vətəndaşlar şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim etməlidirlər.

Kiçik ailə biznesinin inkişafının təşviqində “ABAD” layihəsinin xüsusi yeri var

President İlham Əliyev: “ABAD Mərkəzi”nin yaradılması Azərbaycanda sosial xidmətlər sahəsində aparılan islahatların nəticəsidir”

Son illərdə ölkəmizdə kiçik ailə biznesinin və təsərrüfatların inkişafını təşviq etmək və regional inkişafə töhfə vermək məqsədilə icra olunan layihələr arasında “ABAD” layihəsinin xüsusi yeri var. “ABAD” layihəsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən irəli sürürlən və 2016-ci il sentyabrın 23-də yaradılan publik hüquqi şəxsdir.

Layihənin məqsədi kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına, məşğulluq səviyyəsinin artırılmasına, rəqabətqabiliyyəti ailə təsərrüfatlarının formalasdırılmasına, ölkədə regionların və kənd təsərrüfatının inkişafına dəstək verməkdir. Qeyri-kommersiya və sosialyönlü qurum olan “ABAD” yeganə ictimai təşkilatdır ki, ailə təsərrüfatının “ideyadan rəflərə” daşınmasına kömək edir. “ABAD” ailələr üçün bacarıqların inkişaf etdirilməsi təlimləri de təşkil edir, “vahid pəncərə” prinsipindən istifadə edərək, ailə məhsullarının sertifikatlaşdırılmasını təmin edir. Layihənin mütəxəssisləri ailələrə bazaryönümlü qablaşdırma həlləri və məhsulların dizaynı ilə bağlı kömək göstərirler,

supermarket şəbəkəsində ailə məhsullarının satışını, habelə, onlarin daşınması və saxlanması idarə edirlər. “ABAD” el işlərinin satışını öz incəsənət mərkəzlərində təşkil edir. Bu ilin martında içərisişəhərdə “ABAD”ın ilk incəsənət Mərkəzi açılıb. İyunda isə ikinci İncəsənət Mərkəzi Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda istifadəye verilib. Balakən rayonunda “ABAD Mərkəzi”nin yaradılması da olduqca önemlidir. Məhz təsadüfi deyildir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkənin şimal-qərb bölgəsinə sefəri

çərçivəsində Balakəndə “ABAD Mərkəzi”nin açılışında iştirak etmişdi.

Balakən rayonundan el işləri hazırlayan dörd sənətkar “ABAD” layihəsinin iştirakçısıdır. Ümumiyyətkdə, Balakənin və qonşu rayonların potensialını, layihəyə olan mərəqəyi, bu səbəbdən də, artan iş həcmi nəzərə alaraq, Balakəndə regional “ABAD Mərkəzi”nin təsis edilməsi məqsədəyən hesab olunub. Burada layihə çərçivəsində 280 kvadratmetrə yaxın sahəsi olan ikimərtəbəli inzibati bina inşa edilib. Binadakı iş otaqları zəruri

avadanlıqla təchiz olunub. Burada, həmçinin, təqdimat və görüş zalları, laboratoriya da fəaliyyət göstərəcək. Binada ümumi sahəsi 640 kvadratmetrdən çox olan müxtəlif temperaturlu anbar kompleksi de yaradılıb.

Balakəndə “ABAD Mərkəzi”ndə gündəlik təxminən 200-300 kilogram məhsul istehsal edilir. Məhsulların satışında, qablaşdırılmasında, daşınmasında, reklamında, dizayn işində “ABAD” ailələrə dəstək olur. Artıq demək olar ki, ayri-ayrı ailələr üçün meyvə bağı brendi yaradılıb və məhsulların sa-

tışından alınan vəsait birbaşa vətəndaşların bank hesabına köçürülr.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən irəli sürürlən “ABAD” layihəsi yerlərdə ailə bizneslərinin qurulmasına və inkişafına əvəzedilməz töhfə verəcəkdir. Bu isə, öz növbəsində, həm ayri-ayrı ailələrin yaşayış səviyyəsinin yüksəlməsinə, təsərrüfat və istehsal ideyalarının reallaşmasına səbəb olacaqdır. Elə Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, “ABAD Mərkəzi”nin yaradılması Azərbaycanda sosial xidmətlər

sahəsində aparılan islahatların nəticəsidir. “Bilirsiniz ki, bir neçə il əvvəl, Azərbaycanda “ASAN Xidmət” mərkəzləri yaradıldı. İndi bu mərkəzlərə 16 milyon 500 min müraciət olunmuşdur. Növbəti mərhələdə “ASAN Kommunal” və “ABAD” ailə biznesinə dəstək mərkəzlərinin, - ikinci mərkəz burada açılır, - əlbettə ki, sahibkarlığın, qeyri-neft sektorunun inkişafına çox böyük müsbət təsiri olacaq və Balakən rayonunun sosial-iqtisadi inkişafi, ixrac potensialı böyük dərəcədə artacaq”.

“Ses” Analitik Qrupu

Ermənistanın işgalçi hərbi birləşmələri dinc sakinlərə hücum etməkdə davam edir

Ermənistanın işgalçi hərbi birləşmələri tərefindən təmas xəttinə yaxın ərazilərimizin tez-tez atəş tutulması, dinc əhalinin qətlə yetirilməsi Ermənistanın dövlət siyasetinə çevrilib. Məhz bu vəhşiliklər bir daha göstərir ki, erməni təcavüzünün qarşısının alınmaması, beynəlxalq təşkilatların, xüsusilə də, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin biganalıyi erməni terrorçularının əl-qolunu açır və mahiyyət etibarilə dinc insanların vəhşicəsinə qətlə yetirilməsinə rəvac verir. Bunun nəticəsidir ki, Ermənistan silahlı qüvvələrini Ermənistan-Azərbaycan sərhədi boyunca yaşayış məntəqələrini atəşə tutması və mülki insanları qəsdən hədəfə alması kimi əməllərinin nəticəsində avqustun 7-də Tovuz rayonunun Qaralar kəndinin sakini 13 yaşlı Ramin Yusifov ağır bədən xəsarətləri alıb.

Xatırladaq ki, iyulun 4-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Füzuli rayonunun Alxanlı kəndini ağır silahlardan qəsdən atəşə tutması nəticəsində, 51 yaşlı Sahibe Allahverdiyeva və onun 2 yaşlı nəvəsi Zəhra Quliyeva qətlə yetirildi, 52 yaşlı Sərvinaz Quliyeva isə ağır yaralandı. Ermənistanın bu vəhşiliyinin, xüsusilə, azyaşı uşağı və qadınları hədəfə almasının beynəlxalq ictimaiyyət tərefindən kəskin şəkildə pislənilməsinə baxmayaraq, Ermənistan bu çirkin əməllərdən nəticə çıxarmayaraq, avqustun 7-də 13 yaşlı Ramin Yusifovun yaralanması ilə nəticələnən növbəti barbar əməli törendi.

Mülki insanların, o cümlədən, uşaqların, qadınların hədəfə alınması və qətlə yetirilməsi məqsədi daşıyan qəddar əməller Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyinin yürütdüyü dövlət terrorizm siyasetidir. İyirmi beş ildən artıq dövr ərzində Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı elan olunmamış müharibə nəticəsində, Ermənistan tərefində coxsayılı hərbi cinayətlər, soyqırımı və bəşəriyyət əleyhine cinayət əməlləri törədilib. Xocalı soyqırımı bunun ən dəhşətli və qanlı nümunələrindəndir.

Ermənistan Respublikasının yenilənmiş hərbi doktrinasında da cəbhə xətti boyunca asimmetrik hücumların həyata keçirilməsi və bu xüsusda mülki insanların və obyektlərin hədəfə alınması, artıq açıq şəkildə tesbit olunub. Ermənistana münasibətdə hökm süren cəzasızlığın nəticəsidir ki, Ermənistanın hərbi rəhbərliyi mülki insanlar və mülki obyektlərin hədəfə alınmasından çəkinmədiklərini etiraf edən bəyanatlarla çıxış edirlər. Ermənistanın Azərbaycan mülki əhalisinə və mülki obyektlərə birbaşa və qəsdən hücumları, beynəlxalq humanitar hüququn və insan haqlarının, xüsusilə 1949-cu il Cenevre Konvensiyaları və ona 1 sayılı Əlavə, hemçinin, uşaqların hüquqlarına və insan hüquqlarına müdafası və fundamental azadlıqlara dair Konvensiyaların ciddi şəkildə pozulmasıdır. Müasir beynəlxalq hüquqa əsasən, bu əməllərə görə, bir dövlət olaraq, Ermənistan Respublikası ilə bərabər, Ermənistana siyasi-hərbi rehbərliyində olan şəxslər de bilavasitə məsuliyyət daşıyırlar. Ermənistanın Azərbaycan ərazilərinin işgalini davam etdirməsi və Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində mövcudluğunu sühə danışqları prosesinə ciddi maneədir, hərbi risklərin və gərginliyin yaranmasının əsas səbəbidir. İşğala əsaslanan qəbul edilməz və qeyri-davamlı status-kvonun dəyişdirilməsi üçün, ilk növbədə, Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərindən çıxarılması təmin olunmalıdır.

Azərbaycan tərəfi, bir daha bəyan edir ki, Ermənistanın töretdiyi texribat və hücumların qarşısını almaq üçün Azərbaycanın atmalı olacağı addımların məsuliyyəti tam şəkildə Ermənistana üzərinə düşür.

"Ses" Analitik Qrupu

Ermənilərin yaraladığı 13 yaşlı Raminin atası: Beynəlxalq təşkilatlar nə vaxtadək bu haqsızlığa göz yumacaq!?

Xəber verdiyimiz kimi, avqustun 7-də Ermənistan silahlı bölmələri tərefindən Tovuzun Qaralar kəndi iriçaplı silahlardan atəşə tutulub. Nəticədə kənd sakinin 13 yaşlı Yusifov Ramin Sabir oğlu yaralanıb.

Raminin atası Sabir Yusifov AZƏRTAC-in müxbiri ilə söhbətində deyib: "Bizim kənd Ermənistən Berd rayonu ilə sərhəddə yerləşir. Evim isə mənfur qonşularımızın döyüş postunun yaxınlığındır. Kəndimiz, xüsusilə dinc sakinlər tez-tez atəşə məruz qalır. Ermənilərin növbəti təxribati nəticəsində oğlum Ramil ayağından yaralandı. Sağ olsun həkimlərimiz oğluma lazımi tibbi yardım göstərdilər, ayağındaki qəlpələri temizlədilər".

O qeyd edib ki, erməni hərbi-lər dinc sakinləri, xüsusilə uşaqları hədəfə alırlar: "Onların məqsədi bizi doğma torpağımızdan didərgin etməkdir. Ancaq bu mənfur məqsədlərinə çatmayacaqlar. Çünkü biz Azərbaycan Ordusu qoruyur. Onlar Azərbaycan əsgəri ilə üz-üzə gəlməkdən çəkintikləri üçün, kəndi atəşə tuturlar. Lakin ordumuz cavablarını layiqince verir", - deyə Raminin atası bildirib.

Ermenilərin atəşkəsi tez-tez pozması kənd sakinlərinin təsərrüfat işlərini görmələrinə də mane olur. Hətta sakinlərin evlərinə, mal-qaralarına da ziyan deyir. Sabir Yusifov beynəlxalq təşkilatları buna göz yummamağa çağırıb. "Bir ay əvvəl, iyulun 4-də ermənilər Füzuli rayonunun Alxanlı kəndini də ağır silahlardan məqsədli şəkilde atəşə tutmuşdu. Nəticədə 51 yaşlı Sahibe Allahverdiyeva və onun 2 yaşlı nəvəsi Zəhra Quliyeva qətlə yetirilmişdi. Diğer sakin, 52 yaşlı Sərvinaz Quliyeva isə ağır yaralanmışdı. Bu dəfə isə mənim oğlum hədəf oldu. Beynəlxalq təşkilatlar nə vaxtadək bu haqsızlığa göz yumacaq!?", - deyə Sabir Yusifov haqlı iradını bildirib.

Mübariz Əhmədoğlu: "Ermənistan Qərbin köməyi ilə ikinci hərb nazirliyi yaradır"

"Ermənistanın Fövqəladə Hallar Nazirliyi hərbi təyinatlı quruma çevrilir. Ermənistan Müdafiə Nazirliyi daha çox siyasetlərə məşğuldur. Ehtimal ki, ona görə bəzi hərbi proseslər Fövqəladə Hallar Nazirliyinə verilir. Fövqəladə hallar naziri David Tonoyan müdafiə nazirinin müavini işləyərkən Qərb dövlətləri və NATO ilə əlaqələri kurasiya edirdi".

Bunu SİA-ya açıqlamasında Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədoğlu deyib.

Onun sözlərinə görə, 2016-cı ilin fevralında Ermənistan ordusunun statik müdafiədən Azərbaycan Ordusunu cilovlama konsepsiyasına keçidi NATO-da razılışdırıb da məhz D.Tonoyan idi: "Ermənistanın Fövqəladə Hallar Nazirliyinin son variantda və ya modeldə nazirlilik kimi təsdiqinin müəllifi Qərb idi. Qərb dövlətləri Ermənistanın Fövqəladə Hallar Nazirliyini Rusyanın Ermənistən daxilindəki hərbi qüvvələrinə qarşı qoymaq üçün hazırlanıb. Fövqəladə hallar naziri D.Tonoyan çox aktivdir. Geosiyasi istiqamətinə baxmayaraq müxtəlif dövlətlərlə və qurumlarla görüşlər keçirib: RF, KTMT, Gürcüstan, ABŞ, Aİ, NATO, BMT və s. Amma real işi Qərb istiqamətində qurub. Fövqəladə Hallar Nazirliyinin fəaliyyətinin ABŞ, Böyük Britaniya və NATO tərəfdən daha çox dəstəklənməsi diqqəti xüsusilə çəkir. Ona görə ABŞ və Böyük Britaniya hərbçiləri ilə birlikdə Ermənistən daxilində geniş miqyaslı hərbi təlim keçirdi. Xüsusi olaraq qeyd edək ki, ABŞ və Böyük Britaniyanın temsilçiləri öz ölkəsində müdafiə nazirliyinə tabe olan strukturların əməkdaşları idi.

Fövqəladə Hallar Nazirliyi Ermənistən Azərbaycanla həmsərhəd rayonlarında geniş miqyaslı işlər başlayıb. Bu Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Ermənistən Müdafiə Nazirliyinin funksiyalarına sahiblənməsinə deməyə əsas verir. Ermənistən Fövqəladə Hallar Nazirliyi Metsamor AES-in fəaliyyəti nəticəsində etiməli fövqəladə halların aradan qaldırılması istiqamətində heç bir təlim reallaşdırıb. Bu fikri Ermənistən digər riskli sahələrinə də aid etmək olar. Azərbaycan və Türkiye istiqamətində hərbi təxribatlar törətmək imkanı Ermənistən daxili və xarici siyasetindən ən vacib parametrlərdəndir. Bir azdan təbii fəlakətlərin profilaktikası Ermənistən Fövqəladə Hallar Nazirliyi üçün prioritət fəaliyyət istiqamətindən əvvələcək. Dolu, tufan, Türkiyə və Azərbaycan tərəfdən də Ermənistənə daxil ola bilər. Dolunu antidolul raketlə məhv etmək Ermənistən Fövqəladə Hallar Nazirliyinin funksiyasıdır. Antidolu raketlə guya səhəvə başqa raket de əvəzləyə bilər. Inanmasınız da nazir D.Tonoyan belə fikirləşir və S.Serkisyanı buna inandırıb".

Ermənistan rəhbərliyinin cəbhədəki məglubiyətlərin əvəzini virtual məkanda çıxməq niyyəti də uğursuzluqla nəticələnir

Ermənistan rəhbərliyinin cəbhədəki məglubiyətlərin əvəzini virtual məkanda çıxməq niyyəti ilə atıldığı addımlar da uğursuzluqla nəticələnir. Bunu AZERTAC-a hərbi ekspert, ehtiyatda olan general-leytenant Yaşar Aydemirov bildirib.

Y.Aydəmirov deyib: "Erməni mətbuatı guya azərbaycanlı əhalinin cəbhəboyu kəndləri tərk etməsi barədə dezinformasiya xarakterli məlumatlar yayır. Əminliklə deyə bilərem ki, bu cür məlumatların əsası yoxdur. Əhali Azərbaycan Ordusuna güvənir, kəndlərdə rahat, arxayı yaşayır, gündəlik təsərrüfat işləri ilə məşğul olur. Ermənistan silahlı qüvvələrinin vəziyyəti gərginləşdirmək məqsədilə yaşayış məntəqələrimizi və dinc əhalini mütəmadi atəşə məruz qoyması isə heç kəsi qorxutmur və kimsə də öz yurd-yuvasını tərk etmək niyyətində deyil".

Ekspert qeyd edib ki, ermənilərin şisirdərək guya yaşayış məntəqələrimizdə atəş nöqtələrinin yerləşdirilməsi və bu səbəbdən əhali ilə hərbcilər arasında mübahisələrin yaranması barədə yazdıqları da növbəti erməni riyakarlığıdır. Atəş nöqtələrimizin kəndlərdə yerləşdirilməsi iddiası isə Ermənistan hərbi rəhbərliyinin real vəziyyətdən tamamilə bixəbər olmasının göstəricisidir. Qarşı tərəfdən fərqli olaraq Azərbaycanın hərbi kəşfiyyatı düşmən haqqında yeterince və hərəkəfli məlumatla malikdir. Odur ki, Ermənistan hərbi-siyasi rəhbərliyinin mətbuatı ötürdüyü xəbərlər ancaq vəziyyətə bələd olmayan, daim aldadılan erməni əhalisi üçün keçərlə ola bilər və bununla onlar özlərini təmizə çıxarmaq məqsədini güdürlər.

Dezinformasiya məqsədilə düşmən tərəfindən sonuncu yayılan ve cəbhəboyu kəndlərde vəziyyətlə bağlı iddia edilən guya "idarə rəisinin Müdafiə Nazirliyinin rehbərliyi"nə ünvanladığı "məktub"dur.

Bu saxta "məktub" o dərəcədə bisavad və səriştəsiz hazırlanıb ki, onu ciddi qəbul etmek düzgün deyil. Bu, erməni qeyri-peşkarları tərəfindən teləm-tələsik uydurulmuş və səliqəsiz düzüb-qoşulmuş bir kağız parçasıdır. Ermənilərin bu kimi saxtakarlığı son günler Azərbaycan mətbuatında işğalçı ordudakı neqativ hallar barədə yayılan faktlara cavab olaraq ermənisiyagli atılmış növbəti bir addımdır.

Rusiya qırıcı təyyarələrini palma yağı və qəhvəyə dəyişir

Rusyanın 11 çoxməqsədli qırıcı təyyarəsi "Su-35" ilk dəfə İndoneziyaya göndəriləcək. Çox güman ki, onların ödənişi palma yağı və qəhvə ilə barter vasitəsilə həyata keçirilecek.

AZERTAC "life.ru"ya istinadla xəbər verir ki, İndoneziya və Rusiya arasında "Su-35" qırıcı təyyarələrin satışı barədə bağlanan memorandumu müzakirə edir. Memorandumda esasən, Rusyanın 4++ nəslindən olan çoxməqsədli yüksəkmanevli qırıcıları mübadilə ilə göndəriləcək. Avqustun əvvəlində "Rostex" və "PT Perusahaan Perdagangan Indonesia" dövlət şirkəti niyyət memorandumu imzalayıblar. Barter 11 "Su-35" təyyarəsini qəhvə, çay, palma yağı, eləcə də İndoneziya sənayenin perspektivli məhsul mübadiləsinə nəzərdə tutur. Rusiyaya göndərilecək İndoneziya mallarının sayı və sövdəleşmənin məbləği barədə məlumat verilməyib.

Forpostun üsyani: erməni siyasəti xəyali dəyişiklik izində

The screenshot shows the homepage of the NEW TIMES website. The main title is "Forpostun üsyani: erməni siyasəti xəyali dəyişiklik izində". Below the title is a black and white photograph of four men in suits standing together. The website has a navigation bar with categories like SİYASƏT, GEOSİYASƏT, İQTİSADİYYAT, BEYNƏLXALQ MÜNASİBƏTLƏR, GLOBAL PROSES'LƏR VƏ TREND'LƏR, MÜSAHİBƏLƏR, ŞƏRHİLƏR, and KİBER MƏKAN. On the right side, there are sidebar sections for "Qoşulu olduğu bölmələr" and "Müəllifin digər yazıları".

Son günlər Ermənistan mətbuatında ölkənin Avrasiya İqtisadi İttifaqından (Aİİ) çıxmazı olduğu haqqında fikirlər dərc edilir. Bir sıra elm və mədəniyyət xadimləri, siyasi müxalifətin təmsilçiləri Ermənistanın geosiyasi dalana dirəndiyini vurgulayırlar. Bunun əsas səbəbi kimi isə 1999-cu ildən başlayan və erməni xalqına qarşı suis-qəsd planını həyata keçirən dairələrin olması göstərilir. 2013-cü ilin sentyabrında Ermənistanın Aİİ-yə daxil olması da həmin planın bir fragmenti hesab edilir. Bütün bunların fonunda çıxış yolunu ölkənin Aİİ-ni və Rusyanın geosiyasi təsir dairəsini tərk etməsində görürər. Konkret olaraq, onlar Rusyanı Amerika ilə əvəz etməyi təklif edirlər. Yəni əsas səhbət ermənilərin öz ağalarını dəyişməsindən gedir. Lakin bu dəyişiklik realdır mı? Nəzəri və psixoloji olaraq bu tendensiyani necə qiymətləndirmək olar?

Köhnə xəstəliyin yeni təzahürü: siyasi və mənəvi böhran mühitində

ABŞ-in vitse-prezidenti Mayk Pen sin Avropa turnesindən sonra İrəvanın siyasi ritorikası dəyişib. Müxtəlif səviyyələrdə Ermənistan-Rusiya münasibətlərinin analizi verilir. Bu zaman siyasi-ideoloji mühitin iki cəbhəyə bölündüyü aydın görünür. Bir qrup Moskva ilə əlaqələrə yenidən baxılmasının zəruriliyini əsaslandırmışa çalışır, digər tərəf isə bunun əksini söyləyir.

Belə görünür ki, uzun illərdir Ermənistan hakimiyyətinin yeritdiyi xarici siyaset kursu, yaxud kinorejissor Tigran Xzmalyanın tebirince desek, siyasi kursun olması görüntüsünün yaradılması (bax: Tigran Xzmalyan: "Poliueyskie texnologii snaçala primenəotsə v Armenii,

a potom v Rossii" / "ArmenianReport", 6 avqust 2017) ciddi suretdə dalana direñib. Cəmiyyətin daha aktiv kəsimi fərqli xəttin formalasdırılmasını tələb edir. Bu sırada siyasetçilər, millət vəkilləri, analitiklər de vərdir.

Məsələn, "Respublika" partiyasının sədri, "Yelk" fraksiyاسından parlamentin deputati seçilmiş Aram Sarkisyan vurğulayıb ki, "Ermənistan Avrasiya İqtisadi İttifaqının üzvü olduğu müddətde ölkədə heç bir dəyişiklik olmayıacaq" (bax: Aram Sarkisən: "Poka Armenie budget v sostave EAGS, v strane niçeqo ne izmenitsə" "ArmenianReport", 5 avqust 2017). Onun sözlərinə görə, Ermənistanın müxalifət cəbhəsi qütblərə bölünüb. Elə insanlar var ki, yaranmış vəziyyətde yalnız silahlı müdaxile ilə nəyisə dəyişmək mümkün olduğunu düşünürələr. Bu fikrin tərəfdarları argument kimi Serj Sarkisyan rejiminin principial olaraq heç bir yenilik etmək iqtidarında olmadı-

ğını göstərirler.

Həmin cəbhə hesab edir ki, Ermənistan hakimiyyət orqanları tamamilə korruptsyalaslaşdırılmış və həm də kənardan idarə olunurlar. Bu baxımdan Avrasiya İqtisadi İttifaqının tərkibində qalmaq, ümumiyyətə, real islahatlara qapalı olmaq anlamlına gelir.

Diger cəbhə, A.Sarkisyanın sözleriనe görə, yalnız populist çağırışlarla məşğul olub heç bir iş görmür. Burada əfsanəvi "Robin Qud"u gözləyir, isteyirler ki, kimsə gelib möcüzəvi şəkildə bütün problemləri həll etsin və həmin siyasi müxaliflər hakimiyyətə yiyələnsin.

Aram Sarkisyan bu kimi mövqelərlə razılaşdırır. O, ailəsinin faciə yaşadığını (o, 1999-cu il oktyabrın 27-də Ermənistan parlamentində terror aktı nəticəsində qətlə yetirilmiş, həmin dövrədə baş nazir olan Vazgen Sarkisyanın kiçik qardaşıdır - Newtimes.az) deyərək, fərqli təklif irəli sürür. A.Sarkisyan hakimiyyətin dəyişməsini gərəkli sayır. Lakin bunun üçün əvvəlcə Ermənistan Aİİ-dən çıxmalıdır.

Təbii ki, Aram Sarkisyanın sözlərini real gücün ifadəsi kimi qəbul etmək yanlışlıqlı olardı. Ancaq bu sözler Ermənistanda sözün həqiqi mənasında siyasi və geosiyasi böhranın mövcud olduğunu təsdiq edən faktlardan biridir. Təcavüzkar marionet dövlətdə indi iqtidara qarşı radikal əhval-ruhiyyə güclənir. Buralan iki nəticə çıxarmaq olar. Birinci, Ermənistan ciddi böhran zolağına daxil olub. Orada Qərblə Rusiya arasında nüfuz uğrunda savaş yeni mərhələyə yüksəlib.

İkinci, rəsmi İrəvanın Dağlıq Qara-

Forpostun üsyani: erməni siyaseti xəyali dəyişiklik izində

bağ və təhlükəsizliklə bağlı yeritdiyi siyasi-ideoloji xəttə artıq daxildə də inanımlar. Xüsusilə ermənilər başa düşürür ki, keçən ilin aprelində Moskvanın müdaxiləsi olmasaydı, Azərbaycan Ordusu erməni silahlı qüvvələrini darmadağın edərdi. Onları Kremli və Qırbe yalvarişları xilas etdi. İndi sözde "şanlı erməni ordusunun şücaəti"ndən bir sira ekspertlərin qırıldamasına baxmayaq, həqiqəti bilənlər az deyil.

"Stokholm sindromu": yeni havadar axtarışının psixoloji aspekti

Ancaq burada erməni şurunun xəstəliyi kimi qiymətləndirile biləcək bir məqam vardır. Ermənilər özlərinin nöqsanlarını görmək və ya etiraf etmək istəirlər. Bu halda onların ən böyük səhvi qonşu dövlətin torpaqlarını havadarlarının birbaşa yardımını ilə işğal etməkdən ibarətdir. Bu sebəbdən Ermənistən xilası zəbt etdiyi Azərbaycan torpaqlarını tərk etmesi ilə bağlıdır. Bunsuz hansı geosiyasi düşərgədə olursa-olsun, Ermənistən qurtuluşu və inkişafi mümkün deyil. Bu mənada Aram Sarkisyanın rus ağalarını amerikan, yaxud alman ağalara dəyişmək təklifi nəticəsi olmayan özüñüldətən başqa bir şey deyil.

Bələ çıxır ki, bir sıra mütxəssislərin vurğuladığı kimi, erməni şurundan "Stokholm sindromu" möhkəm yer alıb. Bu psixoloji vəziyyət girovun öz təhlükəsizliyini ona aqalıq edənlərlə əlaqələndirməsi ilə bağlıdır. Toplum üçün bu, daim havadar axtarmaq, daha güclü saylığı yad cəmiyyətə siğinmaq, on-

dan mədəd ummaq anlamına gəlir. Erməni şurundan bu sindrom dərinliklərde oturub. Aram Sarkisyan kimiləri də üzde gelişigözəl, yaxud "demokratik" görünən fikirlər bildirmək həmin sindromu ört-basdır etməyə çalışırlar. Reallığda isə onların əsas məqsədi özlərinə başqa ağalar seçməkden ibaretdir.

Bunlar Ermənistanda siyasi böhranın ideoloji və mənəvi böhranla tamamlandığını göstərməkdədir. Büttövlükde cəmiyyət çıxılmaz siyasi-mənəvi dairəyə düşüb. Ermənistanda bu vəziyyəti Rusyanın tesiri daha da dərinləşdirir. Bu baxımdan İravanın Allı-dən çıxmazı barədə yayılan informasiyalara öz ermənipərstliyi ilə seçilen Modest Kolerovun verdiyi reaksiya maraqlıdır.

Rusiyalı analitik deyib ki, ermənilər həm sürücülük vəsiqəsinin Rusiyada işləməsini isteyirlər, həm də Allı-dən çıxmaq barədə danışırlar. M.Kolerov məhz "Yell" in bu ziddiyətli mövqədə olduğunu ayrıca qeyd edir (bax: Nelzə odnovremenno qovoritq o vixode iz EAGS i viskazivatq trebovaniye otnostitelno voditeljskix prav - Kolerov / "Tert.am", 2 avqust 2017). Yeni Moskvanın tələbi Ermənistən konstitusiyasında rus dilinin rəsmi statusunun müəyyənətsizdirilməsi ilə bağlıdır. Bu baş verməsə, Ermənistanda verilən sürücülük vəsiqəsi Rusiyada tanınmayıacaq və minlərlə erməni işsiz qalacaq.

Rusyanın bu cür şərt qoymasının başqa aspekti daha maraqlıdır. Məsələ burasındadır ki, ruslar Ermənistən öz vətəndaşlarını işlə təmin edə bilmədiyi ni yaxşı bilir. Heç kəs inanır ki, Rusiyada işsiz qalmış erməniyi Sarkisyan rejimi ölkəyə dəvət edib, ona iş verəcək. Bu günlərdə Ermənistən Tavuş rayonunda baş vermiş bir hadisə bu baxımdan iştirakçıdır.

20 il əvvəl evini tərk etmiş erməni kişi ailesinə dönür, lakin ailə onu qəbul etmir. Adam eləcəz qalıb, Gürcüstana köçmək qərarına gəlir. Lakin ailə buna da razı olmur və onu evdən bayır atırlar. Bunlara dözə bilməyən erməni özünü və ailəsini yandırmaq isteyir. Həyətdə onu ciddi yanıqlarla tapırlar, evi isə təsadüfən yuxudan oyanmış uşaqın qonşuları çağırmaları qurtarır. Təbii ki, ailəsini tərk etmiş erməni Ermənistanda iş tapa bilsəydi, bu hadisə baş verməzdi. Bu kimi halalar barədə erməni kütəvli informasiya vəsitələri tez-tez məlumatlar yayırlar.

Şübhə yoxdur ki, Rusiyaya üz tutmuş ermənilər geriye dönüşün olmadığını anlayırlar. Bu sebəbdən onlar erməni dövlətçiliyinin zərərine olsa belə, Rusiyada qalıb işləmek isteyirlər. İndi məsələ Ermənistən rus dilinin rəsmi statusunun tələyinə bağlı qalıb.

Aydındır ki, Ermenistan müstəqil xarici siyaset yeritsəydi, vəziyyət bu dərəcəyə çatmazdı. Özünün heç bir programı olmayan, real islahatlar aparmanın imkanından məhrum olan haki-miyət vətəndaşlara müsbət ne təklif edə bilər? Hətta bir qisim sürücülerin belə problemlərini həll edə bilməyən həkimiyətin düşdürülməz çıxılmaz dairədən xilası absurd görünür.

Beləliklə, Reks Tillersonon sözlərinə dən təsirlənən və Amerikanın səfərber olduğunu düşünən erməni siyasi, ekspert və mədəniyyət dairələri növbəti səhvə yol verirlər. Onlar kölə vəziyyətində olan və Rusyanın forpostu statunu almış qondarma Ermənistən dövlətinin, sadəcə, Qəribin forpostu olması üçün mübarizəyə qalxıblar. Dövlətçilik baxımdan bu, nəyi dəyişir ki? Aram Sarkisyan buna dəyişiklik deyir, ya-zıq halına!

Newtimes.az

Tovuz Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının həkimi: 13 yaşlı Raminin sağ ayağından çoxlu sayda qəlpə çıxardıq

"İndiyədək düşmən gullasından yaralanan 100-dən çox dinc sakini müalicə etmişəm"

Avqustun 7-də axşam saatlarında xəstəxanadan zəng etdilər ki, ermənilər dinc sahələri atəş tutub, uşaq yaralanıb, xəstəxanadadır. Təcili işə geldim. Məlum oldu ki, yaralanan Qaralar kənd sakini 13 yaşlı Ramin Yusifovdur. Bu sözləri AZERTAC-a müsahibəsində Tovuz Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının həkimi Kəmaləddin Abbasov deyib. Travmatoloq-cərrah olan Kəmaləddin Abbasov bildirib ki, işə geldikdə Raminin ayağında çoxlu qəlpə yaralarının olduğunu görüb. "Tez əməliyyata başladıq, uşaq bərk qorxmuşdu. Onun sağ ayağından çoxlu sayda qəlpə çıxardıq", - deyə həkim bildirib.

Artıq necənci dəfədir ermənilərin dinc sakini hədəfə aldıgını vurğulayan K.Abbasov deyib: "İndiyədək ermənilərin açdığı atəş nəticəsində yaralanan 100-dən çox dinc sakini müalicə etmişəm. Onların içərisində uşaqlar da olub, qocalar da, qadınlar da. Hər dəfə də beynəlxalq təşkilatlar bu barədə məlumatlandırılır. Onları erməni təcavüzünə göz yummamağa çağırırıq. Amma görünür ki, erməni təessübkeşliyi, təcavüzə uğrayanla, təcavüzkar arasında fərq qoyulmaması həmin beynəlxalq təşkilatlarda adı hala əvrilil".

Bir ay əvvəl ermənilərin Füzuli rayonunun Alxanlı kəndini də atəş tutduğunu xatırladan tovuzlu həkim bildirib ki, 51 yaşlı Sahibe Allahverdiyeva və onun 2 yaşlı nəvəsi Zehra Quliyevanın qətə yetirilməsinə göz yumulması, beynəlxalq təşkilatların erməni təcavüzüne öz etiraz səslərini ucaltmaması növbəti təxribata yol açdı. "Biz beynəlxalq təşkilatları, o cümlədən ATƏT-i, onun Minsk qrupunu torpağı işğal edilənə, təcavüzkarə eyni yanaşmamağa çağırırıq. Onların erməni təcavüzünə bigənə yanaşması düşməni yeni təxribat-lara həvəsləndirir. Daha nə qədər dinc sakinin qanı tökülməlidir ki, erməni təcavüzünə dur deyilsin!?", - deyə K.Abbasov qeyd edib.

Dilin bəlasını
niyə baş
çəkir?

İLHAM

Dahi filosof Platonun gözəl bir kələm var: "İnsanlar xeyrin xeyir gətirdiyini başa düşəndə, pisliklər-dən əl çəkəcəklər". Çoxları bu aforizmin mənasını başa düşmək istəmir. Hətta elə insanlar var ki, uca səslə "mənim elə bədə dostlərim var ki, sağlıq deyəndə, ağla-maqdan özünü güclə saxlaysısan. Platon və ya digər filosoflar bu bədə dostuma çata bilməzlər. Çatsalar belə, onu keçmələri mümkünsüzdür". Bu təfəkkürlü insanlar cəmiyyətimizdə var, amma çox yaxşı haldır ki, onların sayı azdır. Bu düşüncə və xarakterdə olan insanlar sırasında siyasetçilər daha çoxdur.

Siyasetçi var ki, əsəbiləşəndə, özündə çıxanda, artıq-əsik danişır, milli və dövlətçilik məraqlarına zərbə vurmaq xidmət edən mövqə or-taya qoyur. Partiya sədləri var ki, boğazdan yüksəri danişanda, xalqın və dövlətin adından bəhs edir. Hansı yığıncağa, toplantıya baxsan və ya qəzet səhifələrini izləsən, Müsavatın keçmiş baş-qanı İsa Qəmər, indiki başqanı Arif Hacılı, eləcə də, AXCP sədri Əli Kərimli "xalqım və dövlətim məni bunu deməye vəkil edib" - deyə fikirlər səsləndirirlər. Dəfələrlə dolayı ilə onlara "öz ranqınızda və öz səviyyənizdə olan insanlar sırasına uyğun fikirlər səsləndirin" deyilsə də, tövsiye və məsləhətlərdən neticə çıxarırlar. Bu da onların səviyyəsinin minimum dərəcədə olduğunu göstərir. "Atı atın yanına bağlayan, həmrəng olmasa da, həmxasiyyət olar" məsəli olmasın, şou əhli arasında eləleri var ki, içib açarlarını itirəndə, artıq-əsik danişırlar. O gün baxıram ki, Rəqsanə adlı bir müğənni hovuzdan çəkilib paylaşılan şəkillərinə görə xalqın nümayəndələrini qınayır. Utanıb-çəkinmədən, həyasızcasına bildirir ki, o, hovuza lüt-üryun girməzdi, əgər içirdib suya itələməsədir. Onun bu açıqlamasına şərh verəndən Röya adlı şou əhlindən de bir sitat getirmək isteyirəm. Deməli, biçarə Gürcüstanda otellərin birində nə qədər içibse, başlayıb sayıqlamajá. Xalqın adından o qədər danişib ki, axırdı gürçü polis onun yerinə utanıb və qanunun tələblərinə müvafiq olaraq, onu sakitliyə dəvət edib. Sonra nə baş verdiyi isə sosial şəbəkələrdən hər kəsə məlumdur. Deyirəm ki, en yaxşısını Şimali Koreya ideri Kim Çen İnn edir. Birdən kimsə çəşib xalqın adından danişırsa, onu dərhal en sərt formada cəzalandırır. Onun cəzası isə "İŞİD"-in tö-rətdiyi cinayətlərdən daha dəhşətlidir. Bir qədər əvvəl bibisinin əri olan ölkənin müdafiə nazirini rakete qoyub Yapon dənizine atıb. Biçarənin aqibəti digər ölkə vətəndaşlarına da bir nümunə olub. Hər kəs danişanda danişığına, yazanda yazısına fikir verir. Kim Çen İnn indi de ABŞ prezidenti Donald Tramp la direşib. Hərdən fikirləşirəm ki, əgər D.Tramp Kim Çen İnnin elinə keçə, nələr baş verəcək? Hələlik isə, ABŞ-la Şimali Koreya arasında soyuq müharibənin en sərt formaları yaşanmaqdadır. Dünyanın bütün diqqəti bu bölgəyə yönəlib. Ha bu saat, ha bu dəqiqə Kim Çen ABŞ-in Sakit okeandakı hərbi bazalarını dağıtmak haqqında qərar verəcək. D.Tramp da asılı-kəsməkdə Kim Çendən heç də geri qalmır. Qısa, sözümüz canı odur ki, hər kəs danişanda, dilinə yiyelik eləsə, başı az ağrıyar.

11 avqust 2017-ci il

Avrasiya İttifaqından çıxmaq Ermənistana baha başa geləcək

Mikael Zolyan: “Aprel müharibəsi Ermənistanın Avrasiya İttifaqına üzv olmaqla təhlükəsizliyinin təmin edilməsi əfsanəsi üzərindən çarpez xətlər çəkdi”

Ermənistan Avrasiya İttifaqından çıxma bilməyəcək, o səbəbə görə ki, məhz həmin səbəbə görə, ora daxil olmuşdur. Bu, baş verərsə, Rusiya ilə ciddi problemlərin yaranmasına gətirib çıxaraq. Avrasiya İttifaqına daxil olmaq siyasi qərar idi və Ermənistanın siyasi elitasının maraqlarını və Ermənistanın təhlükəsizliyini təmin edirdi”. Bu barədə erməni mətbuatına (“1in.am” saytına) politoloq Mikael Zolyan danışıb.

Zo I -
yan da, digər erməni politoloqları kimi, inandırıcı olmayan iddia irəli sürüb ki, guya Azərbaycan Rusiya kart-blanşı sayesinde müharibəye başlayıb və s. Ancaq etiraf etməyi de unutmayıb ki, 1994-cü ildən bu tərəfi erməni tərəfi ilk dəfə ərazi itkiliyinə məruz qalıb. Ona görə də, siyasi ekpert status-kvonun saxlanılmasını və tükədən asılı qalan təhlükəsizliyin qorunmasını Ermənistanın Avrasiya İttifaqına üzv olması ilə əlaqələndirmir və bildirir ki, yeni total müharibənin başlamamasına səbəb erməni dipomatlarının qərbli ortaqlarının sayəsindədir: “Qaldı ki, Avrasiya İttifaqına, artıq, o bir mifdir, eksinə, bu qurum Ermənistanın suverenliyini məhdudlaşdırır və Moskvadan bizim maraqlarımızın hesabına Bakı ilə bazarlaşmasına şərait yaradır”.

M.Zolyan fikirlərinə əlavə olaraq, qeyd edir ki, erməni ictimai rəyi uzun müddət bu versiyaya inanırdı, halbuki

Ermənistan Avrasiya İttifaqına üzv olduqdan sonra Rusiya intensiv qaydada Azərbaycanı silahlandırmaqda davam edib. Politoloq bu na misal kimi 2016-cı ilin aprel müharibəsinə göstərib: “Aprel müharibəsi Ermənistanın Avrasiya İttifaqına üzv olmaqla təhlükəsizliyini təmin edilməsi əfsanəsinin üzərindən çarpez xətlər çəkdi”.

“Serj Sarkisyan 2013-cü ildə Ermənistanı Avrasiya yolu ilə, ona görə apardı ki, o, yeni “27 oktyabr”ın baş verməsindən ehtiyat edirdi”

M.Zolyan, hesab edir ki, hansı xadimlər dekoloniyalasdırılmanın əleyhinədirlerse,

demek, onlar da kriminal-oligarxiya sistemini hədəfləyir və ona nəzarət etmək isteyirlər: “Belə bir fikir də var ki, Serj Sarkisyan 2013-cü ildə Ermənistanı Avrasiya yolu ilə, ona görə apardı ki, o, yeni “27 oktyabr”ın baş vermesindən ehtiyat edirdi. Hətta deyirlər ki, 2013-cü ilin président seçkiləri ərefəsində presidentliyə namizəd olmuş Paruyr Ayrikyana qarşı töredilmiş sui-qəsd Serj Sarkisyan göndərilmiş ismarıç idi. Mümkündür ki, yeni “27 oktyabr” hadisələrinin yaşanması üçün siyasi qüvvələr Ermənistanın Avrasiya İttifaqından çıxmazı məsələsində tərəddüdə yol verirlər”.

Bu nöqtəyi-nəzərdən, baş verən prosesləri izleyərkən, həm də bu qənaətə gələ bilər ki, Ermənistanın Avrasiya İttifaqından çıxmazı bu vassal ölkəyə çox baha baba başa gəle biler. İstər ölkə daxilində, istərsə də Qarabağ cəbhəsində hər şey onların istədikləri kimi davam etməyəcək. Görünür, bu səbəbdən, Zolyan öz fikirlərinin sonunda belə bir proqnoz irəli sürüb ki, ermənilər “Moskvanın təxribatları”nın qarşısını almaqdan ötrü Ermənistan üzərində olan Rusiya təsirini minimuma endirməyə müvəffəq olmalıdırlar.

“Ya Moskvaya arxalanırlar, ya da Moskvadan gələ biləcək hər şeydən qorxurlar”

“Əgər bizim siyasi proseslər kölgədən çıxarırlarsa, yeni proseslərin iştirakçısı cəmiyyət olarsa, problemlərin öhdəsindən gəlmək mümkündür”-deyən erməni politoloğu, əslində, bu proqnozunun reallaşmayacağını özü də yaxşı anlayır. Ona görə də, davam olaraq bildirir ki, problem siyasi sistem səridan, faktiki olaraq, imperativ demokratikləşməyə dayanır və sistem buna hazır deyil: “Son günler Avrasiya İttifaqı ətrafında aparılan müzakirələr diqqətçəkici nəticəyə getirib çıxırb. Ermənistanın həm hakimiyətində, həm də müxalifətində Avrasiya İttifaqının birmənali dəstekləyiciləri yoxdur: bizdə öz maraqları və öz səmərələrinə hesablanmış elita mövcuddur ki, onlar ya Moskvaya arxalanırlar, ya da Moskvadan gələ biləcək hər şeydən qorxurlar”.

Beleliklə, erməni politoloqu M.Zolyan öz fikirlərini irəli sürərkən, Ermənistanın istə hakimiyət, istərsə də müxalifət tərəfindən dalana dirəndiyini və çıxış yolunun qalmadığını demək istəyib.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının xidmətlərindən 37 mindən çox sənişin istifadə edib

Ötən ay Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında yerli hava xətti ile 36 min 433 sənişin, 544 min 715 kilogram baqaj, 29 min 137 kilogram yük və 1881 kilogram poçt, beynəlxalq hava xətti ile isə Naxçıvan-Moskva reysi üzrə 558 sənişin, 9062 kilogram baqaj, Naxçıvan-İstanbul reysi ilə 444 sənişin və 5467 kilogram baqaj daşıntı. Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının mətbuat xidmətlərindən AZERTAC-a bildirilib ki, bu dövrə Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında teleskopik traplara, nəzarət-müşahidə kameralarına və kompüterlərə texniki baxış keçirilib, aerodrom ərazisindəki elektrik, işıqlandırma, rabitə, soyutma və havalandırma sistemlərinə texniki qulluq göstərilib, uçuş-enmə zolağı, dönmə yolları və dayanacaqlar mütemadi yoxlanılıb, uçuşların vaxtında və təhlükəsiz təşkil təmin edilib.

Qeyd edək ki, aparılan quruculuq işlərindən sonra Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında sənişin dövriyyəsi artıb və xidmətin səviyyəsi yüksəlib. Muxtar respublikada turizmin inkişafı da gələn qonaqların və hava neqliyyatından istifadə edənlərin sayının artmasına səbəb olub.

Ötən ay muxtar respublikada dəmir yolu neqliyyatında 6540 ton yük daşıntı

Iyl ayında muxtar respublikada dəmir yolu neqliyyatı ilə Naxçıvan ərazisindəki ayrı-ayrı ti-kinti təşkilatlarının ünvanına 6 min 540 ton müxtəlif təyinatlı yük daşıntı, 11 min 873 sənişin dəmir yolu neqliyyatından istifadə edib. "Naxçıvan Dəmir Yolları" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin mətbuat xidmətlərindən AZERTAC-a bildirilib ki, ötən ay Culfa Lokomotiv Deposunda elektrovozlar 5 dəfə tex-niki baxışdan keçirilib, 1 lokomotiv isə cari təmir olunub. Culfa İstismar Vagon Deposunda isə 21 müxtəlifliyi olan vagon cari təmir edilib. İnfrastruktur idarəsinin xidməti ərazisində baş və stansiya yollara baxış keçirilib, yağış və leysan sularının maneesiz ötürülməsi üçün süni tikililər, küvetlər və yol yataqları torpaq, çinqıl, daş və tullantıldan təmizlənib. Texniki İnzibati Binaların Təmir-Tikinti idarəesi tərəfindən iyul ayında Ordubad dəmiryol sənişin vag-zalı, eləcə de Yol Sahəsinin inzibati binalarında və 4 nömrəli yol məntəqəsində aparılan yenidənqurma, Ordubad Yol Sahəsinin yardımçı binalarında, Ordubad idarəetmə Mərkəzində və Naxçıvançay Təhlükəsizlik Komandasının inzibati binasında aparılan əsaslı təmir işləri və Culfa stansiyasında müasir tələblərə cavab verən yeni İstismar Vagon Deposunun tikintisi davam etdirilib. Həyata keçirilən ardıcıl tədbirlər növbəti aylarda da dəmir yolu neqliyyatından istifadə edən sənişinlərə nümunəvi xidmət göstərməyə imkan verəcək.

Baş redaktor: "Ermənistan hakimiyətinin mahiyyətində faşizm elementləri var"

Ermənistan tərəfindən atılan son məlum təxribat-larda göstərdi ki, Ermənistan hakimiyətinin mahiyyətində faşizm elementləri var". Bunu SIA-ya açıqlamasında "Kasıp" qəzetinin baş redaktoru İlham Məmmədov deyib. Onun sözlərinə görə, işgalçi dövlətlərin istekləri, maraqları bitib tükenmir: "Onlar 20 ildən artıqdır ki, Azərbaycan torpaqlarını işgal altında saxlayırlar. İşgalçi ölkə mütemadi olaraq Azərbaycanın mülki əhalisini, sosial obyektlərə qarşı hərb təcavüz həyata keçirirlər. Elə bir müddət əvvəl Füzulinin Alxanlı kəndində yaşanan hadisəni xatırlamış lazımdır. Orada azaşlı uşaq Zehra və onun nənəsini qətl yetirmişdilər. Azərbaycan bu məsələ ilə bağlı müxtəlif səviyyədə dünya ictimaiyyətindən dəstək tələb etdi. Dünya ictimaiyyətine çağırış edildi ki, bu faşist rejimə qarşı addımlar atmalıdır. Amma təessüflər olsun ki, müəyyən bəyanatlar istisna olmaqla şəxsi səviyyədə bəzi açıqlamaları kənara qoysaq, görərik ki, işgalçi dövlətə qarşı heç bir addım atılmadı. Cinayət cezasız qalan da onun davamının gəlməsi təbi prosesdir. Əslində, Azərbaycan özü çox böyük hərb gücü malikdir və beləcə erməni cinayətkarlarını layiqli şəkildə cəzalandırıma qadırdır. Amma hazırda sülh danışqları gedir. Beynəlxalq ictimaiyyətin istəyi var ki, Azərbaycan ateşkəsi pozmasın və danışqları davam etdirsin. Təbii ki, ölkəmiz də dünya ictimaiyyətinin çağırışlarına reaksiya verərək bunları getmir".

Bu il 65 min 272 şəxs üçün peşə hazırlığı və əlavə təhsil kursları, peşəyönümü tədbirlər təşkil edilib

Cari ilin yanvar-iyul aylarında Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən təşkil olunan peşə hazırlığı və əlavə təhsil kurslarına, peşəyönümü tədbirlərinə ümumilikdə 65 min 272 nəfər cəlb olunub. Nazirliyin ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsindən AZERTAC-a bildirilər ki, onlardan 2 min 476 nəfəri üçün nazirlik yanında Dövlət Məşğulluq Xidmeti tərəfindən əmək bazarının tələblərinə uyğun peşələr üzrə peşə hazırlığı və əlavə təhsil kursları təşkil edilib. Avtomobil təmiri üzrə cilişər, qənəhadçı, əməliyyatçı mühəsib, elektrik qaynaqcısı, elektrik montyori, xalçaçılıq, mebel quraşdırıcı, kompüter istifadəçisi, dərzi və s. peşələr üzrə təşkil olunan kursları bitirənlərə peşə sertifikatları təqdim olunub. Qeyd olunan dövrə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondu 1 sayılı Sağlamlıq imkanları məhdud gənclərin Peşə Reabilitasiya Mərkəzinə isə 155 nəfər gənc qəbul edilib. Burada gənclərə yeni peşələr öyrədilməklə yanaşı, onların dövlət hesabına yataqxana, yemək, tibbi-fizioterapevtik xidmətlərlə təminatı da həyata keçirilib.

Xaçmazda 2 min hektardan çox yeni findiq bağları salınıb

Xaçmazda 2 min 37 hektar sahəde yeni findiq bağları salınıb. Hazırda rayondakı findiq bağlarının ümumi sahəsi 6 min 688 hektar təşkil edir. Rayon Ərazi Kənd Təsərrüfatı idarəsinin baş mütxəssisi Qabil Ağabalayev AZERTAC-a müsbəhəsində bildirib ki, yaxın gelecekdə bu göstəricini 10 min hektara qədər artırmaq planlaşdırılır: "Prezident İlham Əliyevin ölkəyə daha çox valyuta gətirən məhsulların əkilməsinə üstünlük verilmesi ilə bağlı göstərişlərinə əsasən rayonumuzda bir sıra işlər həyata keçirilməyə başlanılıb. Xaçmaz findiq bağlarının artırılması nəzərdə tutulan 12 rayondan biri kimi qəbul edilib. Ölkə üzrə 40 min hektar yeni findiq bağlarının salınması nəzərdə tutulub ki, bunun da 5 min 16 hektarı bizim rayonun pənyə düşür. Bu günlək artıq 2 min hektardan çox sahəde yeni findiq bağları salınıb".

Q. Ağabalayev bildirib ki, ölkəyə valyuta gətirən bu məhsula son zamanlar tələbatın da-ha da artması torpaq mülkiyyətçilərinin findiq bağlarının sahəsini genişləndirməyə həvesləndirir. Findiqin az zəhmət tələb etməsi və satış qiymətinin münasib olması fermerləri həvesləndirən amillərdəndir.

Xaçmazlı təsərrüfatçılar avqustun ilk günlərində etibarən findiq bağlarından məhsul yiğiməna başlayıblar. Məhsul yiğimi bu ayın sonuna dək davam edəcək. Təsərrüfatçılar bu mövsüm findiq bağlarında mehsuldarlığın yüksək olduğunu bildirirlər.

Rayonun Qusarçay kəndində 16 hektar findiq sahəsi olan sahibkar Xanlar Eldarov AZERTAC-a müsbəhəsində deyib ki, məhsulu itkisiz toplamaq üçün yiğimi ayın ikinci ongünlüyündək yekunlaşdırmaq məqsədəuyğun sayılır: "Qaxda Prezident İlham Əliyevin sədrliliyi ilə barama, tütün və findiq istehsalının inkişafı məsələlərinə dair respublika müsavirəsini diqqətlə izledim. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, son iki il ərzində 18 min hektarda yeni findiq bağları salınıb ki, onlar da bir neçə ildən sonra bar verəcək. Prezidentimiz sahibkarları, təsərrüfatçıları daim dəstəkləyir. Bizim 16 hektar findiq bağımız var. Bunun da 8 hektarı bar verəndir. 8 hektar bağı isə yeni salmışq. Findiqin yetişdirilməsi digər meyvelərle müqayisədə daha az zəhmət tələb edir. Bununla yanaşı, məhsula tələbatın çox olması da ən böyük üstünlüklerdəndir." Hazırda Xaçmaz bağlarında məhsul yiğimi ilə yanaşı, findiqin qabiqdan təmizlənməsi və qurudulması prosesi də həyata keçirilir. Əksər təsərrüfatçılar məhsulu daha münasib qiymətə satmaq üçün anbarlarında saxlayırlar. Findiq əsasən yerli bazarlarda satılır. Bununla yanaşı, rayonda 10-a yaxın findiq qəbulu məntəqəsi mövcuddur və mehsulu fermerlərdən sərfəli qiymətə alırlar.

Gələn il Qazaxda 5 ton barama istehsalı nəzərdə tutulur

Avqustun 4-de Qax rayonunda barmaçlıq, tütünçülük və findiqçılığın inkişafına həsr olunmuş respublika müşavirəsində Prezident İlham Əliyevin nitqində irəli gələn vəzifələrlə bağlı Qazaxda yiğincəq keçirilib. AZERTAC xəbər verir ki, yiğincəq rayon icra hakimiyətinin başçısı Rəcəb Babaşov açaraq, dövlətimizin başçısının Qazaxda keçirdiyi müşavirədə qarşıya qoymuş məqsəd və vəzifələrdən danışib. Qeyd edib ki, ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi, ərzaq bolluğu yaradılması, aqrar sahəni inkişaf etdirək ixracatın artırılması məqsədile respublikamızın hər bir yerində olduğu kimi, Qazax rayonunda da məqsədönlü iş aparılır. Yeni istehsal sahələri yaradılır, aqrar sahəde daha çox məhsul əldə etmək üçün müasir texnologiyalardan istifadə olunur, aqrotexniki qaydalara əməl edilir. İstehsalçıların öz məhsullarını satmaları üçün əvvəlcədən emal müəssisələri ilə məqəvilələr bağlanılır. Kənd təsərrüfatının inkişafı ilə əlaqədar kənd sakinləri ilə mütəmadi olaraq görüşlər keçirilir, mövcud problemlər öyrənilir, əkinçiliyin inkişaf etdirilməsi, torpaqdan səmərəli istifadə olunması üçün lazımi tövsiyələr verilir və kömək göstərilir.

R.Babaşov bildirib ki, 2016-ci ilin payızında 2017-ci ilin məhsulu üçün lazımi aqrotexniki tədbirlər görüllüb, yüksək məhsuldarlıq üçün möhkəm əsas yaradılıb. Məhz bunun nəticəsidir ki, rayon üzrə 2750,6 hektar arpa sahəsindən 6629 ton, yeni hər hektardan 24,1 sentner, 8289,2 hektar buğda sahəsindən isə 29840 ton, hər hektardan 36 sentner olmaqla, 36469 ton məhsul götürüllər. Bununla da Qazax rayonunun tarixində ilk dəfə beş yüksək məhsuldarlıq, hektardan 33,03 sentner taxıl əldə edilib. Bu da ötən ilə nisbetən taxılın 12776 ton, məhsuldarlığının isə 2,9 sentner çox olması deməkdir.

Cari ilde rayonda ilk dəfə şəker çuqunduru ekilib. Hazırda 123 nəfər çuqundur istehsalçısı 522,97 hektar sahəde çuqundur becərir.

Bildirilib ki, baramaçılığın inkişaf etdirilməsi ilə əlaqədar dövlətimizin başçısının müvafiq tapşırıqından sonra Qazax rayonunda da yenidən barama istehsalına başlanılıb. Ötən il rayon üzrə 1502 kilogram barama istehsal edilib. Bu il 20 kümçü 4623 kilogram barama istehsal edib ve 40233 manat gelir götürüb. Cari il isə 5 min kilogram barama istehsalı proqnozlaşdırılır.

Diqqətə çatdırılıb ki, ötən ildə rayonda tütün becərilməsinə başlanılıb və tütün əkili 10 hektar sahədən 15635 kilogram quru tütün istehsal olunub. Cari ilde tütün sahələri genişləndirilərək 50 hektara çatdırılıb. Tədbirdə çıxış edənlər rayonda tütün istehsalının, ting əkinlərinin, findiq bağlarının və barama istehsalının veziyəti barədə ətraflı məlumat veriblər.

Erməni iqtisadçı-ekspert Vaaqn Xaçatryan ABŞ-in Rusiyaya qarşı tətbiq etdiyi yeni sanksiyaların Ermənistana təsiri barədə fikirlərini şəhər edərkən, bildirib ki, bu dəfə 2014-cü ilin ssenarisi təkrarla-na bilər. Belə ki, birinci sanksiyalar dövrü rus rublu qiymətdən düşdü və nəticədə, bu amil Rusiyadan Ermənistana olan transferlərin ölçü-sündə də özünü göstərdi. Rusiyada alıcılıq qabiliyyəti aşağıya düşdü, erməni məhsulları rəqabətə davamlılığını itirmiş oldu və Ermənistandan Rusiyaya ixracatlar kəskin şəkildə azaldı. Bu barədə "Iragir.am"dan işan erməni iqtisadçı-ekspertinə görə, ümumiyyətlə, Rusiyada cərəyan edən iqtisadi proseslər Ermənistandan yan keçə bilməz. SİTAT: "Rusiya şirkətləri, müəyyən mənada, Ermənistanda fəaliyyət göstərir, bundan əlavə, biz, ixrac məsələsi də da-xil olmaqla, rus bazarından asılıyıq".

Avropa və Amerika bazarlarına çıxış üçün GSP+ imtiyaz rejimi Ermənistana yardım edə bilməyəcək, çünkü bu ölkənin məhsulları keyfiyyətsizdir

V.Xaçatryanın sözlərinə görə, Ermənistən sonuncu sanksiyalardan nə zaman təsirlər ala bileyəcini inidən demək çətin olsa da, bunun mütləq baş verəcəyi gözlənilir. Belə ki, budefəki sanksiyalar maliyyə və energetika sahələri ilə əlaqəlidir. "Rusya iqtisadiyyatının energetika, eləcə də, maliyyə sahələrindən asılı olduğunu nəzərə alsaq, hesab etmək olar ki, sanksiyalar nəticəsiz qalmayacaq. Bu, əlavə xərclərə, eləcə də, rus rublunun yeni devalvasiyasına getirib çıxarmaqla yanaşı, erməni iqtisadiyyatına da zərbə vuracaq"-deyə qeyd edən Vaaqn Xaçatryan xatırladı ki, daha önceki sanksiyalar təqribən iki il davam etdi, bu ərefədə Rusiya iqtisadiyyatı pis-yaxşı adaptə olundur. Eksperte görə, hazırda Ermənistanda ilk zərbədən sonra ayaqda qalmağa çalışırlar,

lakin ikinci sanksiyadan sonra yeni problemlər yaranmağa başlayır. SİTAT: "Eyni ssenarinin təkrarlanacağını istisna etmek olmaz. Hər şey Rusiya iqtisadiyyatının davamlılığından və müqavimət gücündən asılıdır, bu, energetika şirkətlərinin yeni mühitə nece alışacaqlarından sonra da bəlli ola bilər".

Erməni iqtisadçısı, texnologiyalardan istifadə edilməyəcəyi halda, sanksiyaların artıq bir neçə aydan sonra təsir edəcəyi bildirib: "Yeni texnologiyalar Rusiyaya imkan verə bilər ki, müəyyən dərəcədə müstəqil iqtisadiyyati qoruyub-saxlasın. Sanksiyalar, həmçinin, inkişaf barədə də düşünməyə vadar edir".

Göründüyü kimi, erməni iqtisadçı-eksperdi, hətta düşdükleri çətin vəziyyətdən çıxış yolu olan imtiyaz rejimindən də istifadə ede bilməyeceklerini etiraf edir. Çünkü Ermənistən siyasi cəhətdən, o cümlədən, iqtisadiyyat cəhətdən, bilavasitə Rusiyadan asılı olan bir vassal ölkəsidir. Bu baxımdan, erməni iqtisadçısı Vaaqn Xaçatryan, heç bir halda ABŞ-in Rusiyaya tətbiq etdiyi sanksiyalardan Ermənistən yaxa qurtara bilməcəyini açıq şəkildə vurğulayır.

Rusiyada fəaliyyət göstərən erməni repatriantlar Ermənistana geri dönəcəkləri halda, bu ölkədə hansı işlə məşğul olacaqlarını bilmirlər

Bu arada, adıçekilən saytin digər analitik bölmündə bildirilir ki, artıq Rusiyada yaşayış ermenilər Ermənistəna geri dönəcəkləri barədə düşünməyə başlayıblar. Onların belə bir fikre düşmələri isə, məhz Rusiyanın iqtisadi cəhətdən çətin vəziyyətə düşməsi, eyni zamanda, əmək bazarının ucuzlaşması ilə bağlıdır. "Xüsusilə, ABŞ-in yeni sanksi-

yaları rus rublunun perspektivli enişini və gəlirlərin azalmasını sürətləndirib"- deyə yazuşan saytin analitik bölməsində əlavə edilir ki, hətta Rusiyada fəaliyyət göstərən erməni repatriantlar (işçi qüvvəsi-R.R.). Ermənistən geri dönəcəkləri halda, bu ölkədə hansı işlə məşğul olacaqlarını bilmirlər. Ona görə də, sual olunur: "Rusiyadan Ermənistəna geri dönen insanlar hansı işlə məşğul olacaqlar? Kiçik biznesin, fermer təsərrüfatlarının təşkil olunması və inkişafı üçün zəmanət verənlər var mı? Dövlət əmək repatriantlarının mümkün axınına qarşı hazırlıqlar aparır mı?"

Qeyd edilir ki, normal hökumət üçün iş təcrübələri olan insanların yenidən ölkələrinə qayıtmaları yaxşı hal olardı və hökumət yaranmış situasiyadan istifadə edərək, bu potensialı inkişafda doğru yönəldərdi: "Lakin Ermənistən hakimiyətində əmək miqrantlarının vətənlərinə dönüşlərinə yaxşı baxılmır. Digər tərəfdən, insanların ölkədən çıxışları üçün hər şey edilib, çünkü gedənələr sonradan Ermənistəndəki ailələrinə öz məvaciblərinin bir hissəsini göndərilər ki, bu pulların ölkəyə göndərilməsinə görə, dövlət bir sent də xərc çekməyib".

Həmçinin, bildirilir ki, Ermənistəndə miqrantların geri dönüşlərindən ən çox qorxan da hakimiyətdir, çünkü həmin insanlar sonradan qiyam və ya inqilab edə bilərlər. Belə ki, bu barədə Ermənistən sabiq baş naziri Tigran Sarkisyan da etiraflar etmişdi. "Eyni zamanda, həmin adamlar özleri üçün

komfortlu iqtisadi bataqlıq yaratmış erməni oliqarxlara da ciddi manəələr yarada bilərlər"-deyə adıçekilən analitik yazıda bildirilir. O cümlədən, Ermənistəndəki demografik vəziyyət barədə də fikirlər qeyd olunur: "Ermənistəndə demografik vəziyyət katastrofikdir. Bu il ali təhsil müəssisələrində minlərlə boş yerlər qalıb, məktəblilərin sayı durmadan azalır, nəticədə, məktəblərin bağlanması məcburiyyəti yaranır. Kəndlər var ki, orada aylarla kişişələr olmur, bütün işləri isə qadınlar görür. Alıcılıq qabiliyyəti yox dərəcəsindədir və mağaza işlədənlər, ümumiyyətlə, alıcı qıtlığı yaşadıqlarını bildirirlər".

Ermənistən düşdüyü ağır vəziyyətin daha da ağırlaşmasını, məhz ABŞ-in Rusiyaya qarşı çıxardığı sanksiyaların nəticələrindən də gözləmək olar

Analitik yazıda Ermənistən rəhbərliyinə və hökumətinə suallar ünvanlanır: reaptarısiya dalğası baş verərsə, hökumət bunu iqtisadiyyatın inkişafına doğru istiqamətləndirməkdə özündə gücləpəcək? Hökumət, iqtisadiyyatın monopolizə edilməsini bacaracaqmı?

Fakt isə budur ki, istər ABŞ-in Rusiyaya tətbiq etdiyi sanksiyalar olsun, istərsə də olmasın, Ermənistən bütün cəhətlərdən dala-na direnmə bir vəziyyətdədir. Hətta bu ölkə rəhbərliyinin yaxın qonşuları ilə danışqlara can atması, enerji layihələri istiqamətdən göstərdiyi cəhdələri belə puç olur. Çünkü heç bir ağıllı ölkə ac, kasib və yoxsul Ermənistən iqtisadi əməkdaşlıq riskinə getməz. Etse, mütləq ududur. Bu baxımdan, Ermənistən düşdüyü ağır vəziyyətin daha da ağırlaşmasını, məhz ABŞ-in Rusiyaya qarşı çıxardığı sanksiyaların nəticələrindən də gözləmək olar.

R. RƏSULOV

Rusiyalı politoloq erməniləri söydü

Andranik Miqranyan: "Ermənistən Avrasiya İttifaqından çıxmazı aşkar təhlükədir"

Ermənistəndə Kremlin adamı kimi tanınan erməni mənşəli Rusiya politoloqu Andranik Miqranyan Ermənistən Avrasiya İttifaqından çıxmazı istiqamətində fikir səsləndirənləri, bu təşəbbüs dəstəkleyən hakimiyət və müxalifet nümayəndələrin vulqar epitetlərlə "mükaflatlandırıb". Sözügedən ideya ilə çıxış edənləri axmaq, təxribatçı və deməqəq adlandıran Miqranyanın bu addımı erməni mediasında "Rusiyalı politoloğun Ermənistən daxili işlərinə qarışması" kimi göstərilir. O cümlədən, Miqranyanın çıxışı Moskvənin Ermənistəni Türkiyə və Azərbaycanla qorxutması kimi qiymətləndirilir.

"Rusiya ilə Türkiye arasında heç vaxt olmadığı kimi əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişaf etdiyi bir vaxtda..."

"Ermənistən Baltıkənə ərazidə yerləşmir, qonşuları ilə dostluq mü-

nasibətləri saxlamır. Bu vəziyyət bir çox siyasi xadimlər tərəfindən inkar edilir"-deyə qeyd edən A.Miqranyan bunu təhlükə hesab etdiyini bildirir: "Bu, aşkar təhlükədir, özü də Rusiyanın Türkiyə ilə heç vaxt olmadığı kimi əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişaf etdiyi bir zamanında yaranan açıq təhlükədir.

Ermenilər hesab edirlər ki, Moskvənin bənzer ekspertləri da-nısdırması Ermənistən Avrasiya

ittifaqından çıxacağı təqdirdə, Ankaranın və Bakının Yerevana qarşı hücumlarını artıracaq. Məhz belə bir vaxtda ermənilərin adıçekilən qurumdan çıxmaları, onlara baha başa geləcək. Miqranyan buna görə, hətta Sarkisyan hakimiyətində yer tutan hökumət nümayəndələrini satqın adlandırıb, belələrinin ictimaiyyət qarşısına çıxırlaraq cəzalandırılmalı olduqlarını bildirib.

Rövşən

OPEC: İyulda qlobal neft təklifi gündəlik 170 min barrel artıb

Iyulda qlobal neft təklifi əvvəlki aya görə gündəlik 170 min barrel artaraq sutkada 97 milyon 300 min barrel olub.

AZƏRTAC xəber verir ki, bu barədə Neft ixrac edən Ölkələr Təşkilatının (OPEC) aylıq hesabatında deyilir. Bildirilir ki, gələn il qlobal neft tələbatı bu il görə gündəlik 1 milyon 280 min barrel artımla sutkada 97 milyon 770 min barrelə çatacaq. OPEC-in 2018-ci ildə xam neft tələbatı bu il müqayisədə dəyişməyərək 32 milyon 400 min barrel olacaq. Qeyri-OPEC ölkələrinin neft təklifi isə 2018-ci ildə bu il görə gündəlik 1 milyon 100 min barrel artaraq sutkada 58 milyon 870 min barrel təşkil edəcək.

İndiyədək birinci qrup üzrə 14 min 543 abituriyent ixtisas seçib

Avqustan 10-da saat 17:00-a olan məlumatə əsasən, bakalavriat səviyyəsi üzrə ali təhsil müəssisələrinə elektron ixtisas seçimi ərizələrinin sayı birinci ixtisas qrupu üzrə daha çox müşahidə olunub.

AZƏRTAC-a xəber verir ki, indiyədək birinci qrup üzrə 14 min 543 abituriyent ixtisas seçib. Onlardan 13 min 138-i Azərbaycan, 1405-i isə rus bölmələrində təhsil alacaq abituriyentlərdir.

Artıq ikinci qrup üzrə 12 min 605, üçüncü qrup üzrə 10 min 926, dördüncü qrup üzrə isə 2 min 970 abituriyent ixtisas seçimi edib. Ümumiyyətə isə indiyədək 41 min 44 abituriyent bakalavriat səviyyəsi üzrə ali təhsil müəssisələrinə elektron ixtisas seçimi edib.

Əli Kərimli siyasetçiliyi dəllallıq peşəsiylə əvəzləyir

Cəmil Həsənlinin Corc Makkeynlə danışığının yeni detalları üzər çıxıb

Qaz vurub, qazan doldurmaq müxalifet düşərgəsində təmsil olunan partiya sədrlerinin həyat fəsəfəsi nə çəvrilib. Siyasetə gəlir mənbəyi kimi baxan Əli Kərimli, İsa Qəmbər, Arif Hacılı və digərləri oturduları kresləndə möhkəm yapışaraq, onu kimsəyə güzəstə getmək fikrində deyillər. Keçirilən qurultaylar, sadəcə, formal xarakter daşıyır. 2014-cü il sentyabrın 27-de Müsavatın qurultayı keçirildi. Qurultayda, gözləniləndiyi kimi, İ.Qəmbərin dəsteklədiyi A.Hacılı Müsavat başqanı seçildi. Halbuki Müsavatdakı yeniliyə və dəyişikliyə meyilli olan ve bunu istəyən qüvvələr, birmənalı tərzdə, Qubad İbadoğlunun başqan olmasına arzu edirdilər. Arzular ise İ.Qəmbər-A.Hacılı birliyi neticəsində, alt-üst edildi. Eləcə də, AXCP-də də Müsavataoxşar proseslər yaşandı. Bundan qeyzənən Razi Nurullayev şəhər-küləsini götürürək, Ə.Kərimlidən ayrılib və alternativ AXCP yaratdığını bəyan edib. Bir sözə, görünən odur ki, müxalifet başbənləri sədrlik kreslosuna özlərinin və eləcə də, ailələrinin dolanışq mənbəyi kimi baxırlar.

Cəbhəçilər "Yurd" şefinin ən böyük dələduz, hoqqabaz və sehrbaz olduğunu faktlarla sübuta yetirdilər

Bunu bir daha AXCP-nin fəal üzvlərindən olan partianın Sabirabad rayon təşkilatının üzvü Paşa Umudov mətbuat üçün açıqladığı bəyanatında da təsdiq edir. Biçarə yana-yana iddia edir ki, cəbhəde olduğu 20 illik fəaliyyətinin, nəhayət, mənasız olduğunu dark edib. P.Umudov iddia edib ki, əslində, Ə.Kərimli partiya sədri deyil, böyük dələduz, hoqqabaz və sehrbazdır. Onun sözlərinə görə, Ə.Kərimli təşkilatçılıq qabiliyyətini partiya ideyaları və xalqın maraqları üçün deyil, özünü zənginləşdirməsi üçün istifade edib.

P.Umudov partianın 11 nəfər üzvünün, o cümlədən, Gözel Bayramının, Seymour Həzini, Asif Yusiflinin, Fuad Qəhrəmanının, Faiq Əmrəlinin və digərlərinin həbsxanalara atıldığı bir məqamda Ə.Kərimlinin özünü və ailəsinin cah-cələl içinde yaşaması, istirahət mərkəzlərində dincəlmələri, onda dərin təessüt hissi yaradıb. P.Umudov əldə etdiyi faktlara istinadən bildirib ki, Ə.Kərimlinin hər iki övladı 11 il Bakı-Oksford Məktəbində (1 illik təhsil haqqı 11 min manatdır) oxuyublar. Beləliklə, hər iki uşaqa 242 min manat vəsait xərclənib. Hər iki uşaq dünyadan ən bahalı təhsil sistemlərindən birinə malik Böyük Britaniyada oxuyublar və yaşayıblar. Londonda ortabab ali təhsilin bir ili 15 min funt sterlinqdən (həzirki kursla 33 min manat) aşağı deyil. Hər iki uşaqın 5 illik təhsil xərci ən aşağı 150 min funt sterlinq (həzirki kursla 332 min manat) edir. London şəhərində ən ucuz mənzil kirayəsi 700 funt sterlinq (1 500 manat), 1 nəfər üçün minimum aylıq yaşayış xərci isə 650 (1400 manat) funt sterlinqdır. Beləliklə, 5 il erzində 2 nəfər üçün kiraya haqqı 42 000 funt (93 000 manat), 2 nəfərin minimum yaşayış xərci isə 78 000 funt (172 min manat) edir. Hələ bura Bakı-London aviareyslərinə ayrılan vəsait, tətil, restoran, əyləncə və digər xərclər baredə rəqəmlər yazılmayıb. Adı hesablamalar göstərir ki, Dələduz Əli bəyin son 15 ildə görünən xərcləri 242 min manat + 270 min funt sterlinqdən (həzirki kursla 600 min manat) çoxdur ki, az deyil. Gözə görünməyən xərcləri də nəzəre alsaq, həmin rəqəmləri (242 min manat + 270 min funt sterlinq) 2, bəlkə də 3 əmsalına vurmağız tamamilə ədalətlə olardı.

Cəmil Həsənli Corc Makkeynlə nədən danışıb?

Bir sözə, cəbhəçi fəal əldə etdiyi faktları açıqlamaqla Ə.Kərimlini bir daha ifşa edir. Reallığa əsaslanan bu məlumatı açıqlamasından sonra, özüne hörmət edən, siyasi prinsiplərə dəyər verən siyasetçi partiya sədrliyindən istefə verər. Bu, qonşu və dost-qardaş dövlət olan Türkiye müxalifətinin sərgilədiyi qərarlarından məlumdur. Azərbaycanda da bu cü ənənələrin davam etdirilməsinə gərek olduğu halda, dağıdıcı müxalifet bu prinsiplərə əməl etmek istəmir. Əksinə, öz cinayətkar və yaramaz fəaliyyətləri bir qədər də geniştəndirirlər. 2018-ci il president seçkilərinin yaxınlaşması üzrə olduğunu nəzəre alsaq, dağıdıcı müxalifət ünsürlərinin xarici qüvvələrlə əməkdaşlıq əlaqələrinin bir qədər də geniştənəcəyini demək olar. Daha doğrusu, artıq mətbuatdan da məlum olduğu kimi, "SOROS" və "Freedoom Hous" təşkilatları ilə müxalifet partiya sədrleri arasında seçkilərlə bağlı əməkdaşlıq anlaşması əldə olunub.

Hələ bir qədər əvvəl ABŞ-da səfərdə olan "Milli Şura"nın sədri Cəmil Həsənli Vaşinqtonda "SOROS" Fondunun icraçı direktoru Corc Makkeynlə görüşüb, müəyyən məsələlərlə bağlı razılışma əldə etmişdir. Ehtimal etmək olar ki, bu günlər müxalifətə həmin fond tərəfindən 1 milyon 250 min dollar vəsaitin ayrılması da, məhz C.Həsənlinin ABŞ səfərinin nəticələrinin "behərəsidir". Vəsaitin köçürülməsi və əldə olunması daha çox Türkiye və Gürcüstan bankları vəsaitəsilə həyata keçirilir. Bunu dəfələrle Gürcüstandan qacaqmalçılıq yolu ilə Azərbaycana külli miqdarda vəsaitin keçirilməsinin qarşısının alınması da təsdiq edir. AXCP sədrinin müavini G.Bayramının və müsavatçı Əfqan Muxtarlıının Azərbaycan sərhəd-keçid mentəqəsində üzərilərində olan külli miqdarda maliyyə vəsaitlə saxlanması da qeyd olunanlara daha bir misal ola bilər. Ancaq kimin nə fikirleşməsindən, plan qurmasından, maliyyə vəsaiti əldə etməsindən və ya verməsindən asılı olmayıaraq, Azərbaycan cəmiyyəti ictimai-siyasi sabitliyin qorunmasında hakimiyətlə eyni mövqedədir. Xalq birmənalı tərzdə, pozucu və yaramaz qüvvələri rədd edir. Bu baxımdan, müxalifətin siyasi uğur qazanması qeyri-mükündür.

i.ƏLİYEV

ADP müxalifətin tənqid hədəfində

Sərdar Cəlaloğlu: "Seçkilərdə bloklar və birliliklərlə əməkdaşlıq uğurlu deyil"

2018-ci ildə keçiriləcək növbəti prezent seçkilərinə müəyyən vaxt qalmasına baxmayaraq, dağıdıcı müxalifə bütün seçkilərdə olduğunu kimi, bu seçkilər də bloklar və birliliklər qatılacaqlarını bildirirlər. Lakin bəzi partiyalar, o cümlədən, Azərbaycan Demokrat Partiyasının sədri Sərdar Cəlaloğlu düşərgə təmsilçilərinin irəli sürdükləri təkliflərə öz etirazını bildirməklə yanaşı, onları kəskin tənqid edib: "Artıq müxalifət ölkədə keçirilən bütün seçkilərə blok və birliliklər qatılsa da, həmişə uğursuzluğa düşər olub. Hazırkı dövər qədər keçirilmiş parlament və prezident seçkilərinə bloklar və birliliklər şəklində qatılan düşərgə təmsilçilərinin uğur əldə etməmələri bu dəfə də müşahidə olunacaq. Belə olan haldə, ADP heç bir bloka qoşulmamaq qərarını indidən verib".

Xatırlamaq lazımdır ki, S.Cəlaloğlu 2015-ci ildə keçirilən parlament seçkiləri ərefəsində də, ona edilən təklifləri redd etmişdi. Daha dəqiq desək, həmin vaxtlar "Siyasi Partiyaların Demokratiya və İnsan Haqları Mərkəzi"ndə iştirak edən partiyaların 8-nin yaratdığı seçki blokuna qoşulmamışdı.

Müxalifə seçki blokları yaratmaqla özlərini bloka salırlar

ADP sədrinin sözlərinə görə, müxalifət seçki blokları yaratmaqla özlərini bloka salırlar: "Uğursuz blokların sırasında olmaq istəmirməm. Ona görə də, heç bir eksperiment aparmağa, qarşıdan gələn seçkilərlə bağlı hansıa yeni siyasi təcrübələr qurmağa ehtiyac yoxdur". S.Cəlaloğlu görə, boş yerə iddialarla çıxış edib, tərəfdarları aldatmaq da doğru deyil. Partiya sədri hələ qəti qərar qəbul etmədiyini desə də, müxalifət liderləri tərəfindən onun ünvanına deyilən tənqidlərin əsassız olduğunu söyləyib. Onu da bildirib ki, bu adamlar bu günde kimi, yeni təkliflər ilə sürüblər ki, bizim partiya da buna dəstək olsun: "Müxalifətərəfli seçki blokları yaratmaqla, özlərini bloka salırlar və həmin bloklarda funksional əməkdaşlıqların aparılması da əhəmiyyətsizdir. Ona görə də, biz oradan çıxmağı məqsədəvəyğun hesab etdik. Bundan sonra prezident seçkiləri ilə bağlı yaradılacaq ciddi bloklar olmasa, kənarda qalmağı daha məqsədəvəyğun hesab edirik".

Beləliklə, görünür, bu səbəbdən, indidən uğursuzluğa düşər olacaqlarını bilən ADP sədri də adının uğursuzlar sırasında çekilməməsini istəyir.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Xaçmaz rayonunda iki qovaq ağacını qanunsuz olaraq kəsən şəxs cariməlanıb

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin "Qaynar xətt"inə Xaçmaz rayon sakini Telman Quliyev tərəfindən Əhmədoba kənd ərazisində ağacların kəsilməsi ilə bağlı şikayət daxil olub. Nazirliyin yerli qurumlarının əməkdaşları şikayəti yerdən araşdırıblar.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, həmin əraziyə baxış keçirilən zaman diametri 28-32 santimetr olan yaşköküste 2 qovaq ağacının qanunsuz olaraq kəsildiyi aşkar edilib. Araşdırma zamanı, həmçinin ağacların Xaçmaz rayonu Xaspoladoba kənd sakini Elman Həmzəliyev tərəfindən kəsildiyi məlum olub. Faktla bağlı E.Həmzəliyev bərəsində protokol tərtib edilib və o, inzibati qaydada 1550 manat məbləğində ceriməlanıb.

Yarım ildə avtomobil yollarında 62 minədək müxtəlif növ ağac və kol bitkisi əkilib

Azeravtoyol" ASC-nin Avtomobil Yollarının Yasıllaşdırılması Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətləri cari ilin 6 ayı ərzində 1600 kilometr magistral avtomobil yolu, 1824 kilometr respublika əhəmiyyətli avtomobil yolu, əməkdaşlıq 3 min 424 kilometr avtomobil yolu tehimləndə zolağında yaşıllıqlara xidmət göstərib. Bu barədə AZƏRTAC-a ASC-nin mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Hazırda magistral və respublika əhəmiyyətli avtomobil yollarının mühafizə zolağında 1 milyon 187 min 241 ədəd, o cümlədən 952 min 862 ədəd çoxillik ağac mövcuddur. Avtomobil yollarının tehimləndə zolağında bu ilin 6 ayı ərzində 61 min 922 ədəd müxtəlif növ ağac və kol bitkisi əkilib.

Avtomobil Yollarının Yasıllaşdırılması MMC-ləri Bakı şəhərində 97,3 hektar yaşıllıq sahəsinə, o cümlədən 13,5 hektar qazon sahəsinə, 87 min 749 ədəd müxtəlif növ ağac və kol bitkisine xidmət göstərir. Bu yaşıllıq sahələrinə su xələri çəkilmiş, damla əsulu ilə suvarma sistemləri quraşdırılıb.

MMC-lər tərəfindən 8,6 hektar ərazidə yaradılmış 5 tinglik sahəsində yetişdirilən 162 min 600 ədəd müxtəlif növ ağac və kol bitkisi əkin üçün istifadə edilib. Hazırda bu tinglik sahələrində 134 min 150 ədəd ağac və kol bitkisi yetişdirilir.

Balakəndə aqrotexniki qaydada becərilmiş 50 çətənə kolu və 2 kiloqramdan çox marixuana götürülüb

Daxili işlər orqanları narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyəsinə qarşı mübarizə və kultivasiya yolu ilə yetişdirilən narkotik tərkibli bitkilərin aşkar edilməsi istiqamətində əməliyyat-axtarış tədbirlərini davam etdirir.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, Balakən Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat tədbirləri nəticəsində Katex kənd ərazisində Mahamalar kənd sakinləri, evvəller məhkum olmuş Firuddin Xəlilov və İslam Xəlilov tərəfindən aqrotexniki qaydada becərilmiş 50 əded çətənə kolu və 2 kiloqram 135 qram marixuana aşkar edilərək götürülüb.

TƏRS BAXIŞ

Gizli görüşün yeni pərdəarxası məqamları üzə çıxır

Yaxud ənənəvi müxalifət son şansından istifadə etməyi düşünsə də...

Bir neçə gündür ki, ölkənin siyasi kulularında Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədri Sabir Rüstəmxanlının təşəbbüsü ilə ənənəvi müxalifət partiyalarının keçirdikləri gizli görüşlər ətrafında müxtəlif müzakirələr aparılışadır. AXCP, Müsavat, "MSDM", VİP, KXCP, "BAP", "AzDP", ADP, AXP və s. partiya sədrlərinin iştirak etdikləri görüşün əsas məqsədinin 2018-ci il prezident seçkiləri ilə bağlı olması, eləcə də, seçkilar ərefəsində blok və birliliklərin yaradılması ətrafinda baş tutmuş görüşdə konkret nəticələr əldə olunmasa da, "ölü" müxalifətin "dirilmək" üçün cəhd göstərməsi göz önündədir.

Daha dəqiq desək, ənənəvi düşərgə "liderləri" bu dəfə siyasi arenadan tamamilə silinməmələri üçün son şasnların dan istifade etməyi düşünürler, amma...

Amma fakt budur ki, 25 il yaxın dövr ərzində heç cür qalibiyət qazana bilməyən, xalqın dəstəyindən məhrum olan düşərgə mənsublarının bu dəfə hər hansı yekdil fikir, yaxud da konkret bir təşəbbüs ətrafında bir araya gələ bilmələri mümkünsüz görünür.

Siyavuş Novruzov:
"Seçkiyə hazırlıq başqadır, iştirak başqa və o cür iştirak da ancaq məglubiyyətlə nəticələnə bilər"

Yeri gəlmışkən, ister dağıcı, isterse de loyallığa meyilli müxalifətin əldə edə bilmədikləri siyasi uğursuzluqlarının Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini, millet vəkili Siyavuş Novruzov tərəfindən səbəblərinin açıklanması məraqdöğurucudur. Bu səbəblərdən birinci, ictimai-siyasi dəstək görməyen müxalifətin təmsil olunduğu arenada dəyişilməz olaraq qalması və "qocalmasıdır". "Azərbaycanda müxalifət qocalıb, yəni eyni şəxslər, eyni simalardır"-deyə qeyd edən Siyavuş Novruzovala görə, dünya praktikasında belədir ki, siyasi təşkilatlar bir neçə dəfə seçkide iştirak edirər və uğur qazana bilmirsə, onların rəhbərliyində və tərkibində geniş dəyişikliklər olur və yaxud da o təşkilat uzun müddət siyasetdən çəkilir: "Bizdə isə müxalifət partiyaları çalışırlar ki, hansı formada olursa-olsun, seçki prosesində iştirak etsinlər. Onlar seçki rəsmi şəkildə elan olunandan sonra, seçkiyə hazırlaşırlar. Seçkiyə hazırlıq, əslində, daha əvveldən başlamalıdır. Azərbaycanda müxalifət partiyaları ömürləri boyu seçkiləre hazırlaşmayıblar. Sadəcə olaraq, seçkidə iştirak ediblər.

Millət vəkili bildirib ki, müxalifətin seçkilerde iştirakinin əsas məqsədi pul qazanmaqdır: "Çalışırlar ki, xaricdən vəsait əldə etsinlər. Bu gün xaricdə Azərbaycanı gözü görmeyən qüvvələr, xüsusilə, erməni lobbisi var. Azərbaycanda maraqlı olan bəzi dövlətlər və təşkilatlar, ölkəmizin güclü olmasını istəməyən qüv-

velər var və bunlar seçkilərdə bu və ya digər şəkildə pozuculuq işləri həyata keçirməyə və seçki prosesinin üzərine kölgə salmağa, dövlətimiz haqqında mənfi rəy formalasdırmağa cəhd edirlər. Həmin qüvvələr isə pozucu cəhdləri bu cür insanlar vasitəsilə həyata keçirməyə çalışırlar.

Beləliklə, fakt budur ki, müxalif düşərgə təmsilçilərinin siyasi uğur əldə edə bilməmələrinin əsas kökü ele özlərindəcə axtarılmalıdır. Çünkü şəxsi maraqları və fərdi-siyasi dividendlərini xalqın maraqlarından üstün tutan ənənəvi müxalifət başqa heç nə barədə düşünməyib, hətta ənənəvi icimai-siyasi proseslərində xarici havadarlarına belə qulluq göstərərək, anti-dövlətçilik maraqlarından çıxış edib. Əlbette, belə bir müxalifət sözə müxalifət hesab olunur və onların xalqla və dövlətlə heç bir əlaqələri olmayıb, indi də yoxdur.

Alternativ AXCP-nin sədr müavini Məhəmməd Əsədullaev: "Müsavat, "Milli Şura" və "Yurd"un birləşmək cəhdləri baş tutmayacaq"

Razi Nurullayevin sədri olduğu alternativ Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası sədrinin müavini Məhəmməd Əsədullaev isə, hesab edir ki, feallaşmaq niyyətində olan 1990-cı illərin siyasilərinin fəaliyyəti fiaskoya ugrayacaq: "Belə görüşlər onların biri-birilərinə qarşı etimadının formalşmasına səbəb olmayıacaq. Çünkü özlərinə qarşı inamsızlıqlarını özleri də görürər".

O, ənənəvi müxalifətin köhne qayda-siyaset yürütmələrindənə, onları, məhz təmsil olunduğu partiya - alternativ AXCP-ye dəstək verməyə çağırış edib. Xüsusilə, AXCP sədri Əli Kərimlinin ətrafinda olanları çağırış edən M.Əsədullaev də deyib: "Müsavat, "Milli Şura" və "Yurd"un birləşmək cəhdləri baş tutmayacaq. Xalq onlara inanmir və rəqəbet bəsləmir. Xalqın dəstəyindən məhrum olan ənənəvi siyasilərin yeri bağ evlərində dincəlməkdir. Hesab edirəm ki, siyasi dəyişikliklər istəyən digər partiyaların AXCP ətrafında birləşmələri daha məqbuldur".

"ADR" hərəkatının departament rəhbəri Rövşən Dəmirlı:
"Danışdıqlıdan sonra dağılışib öz evlərinə gedirlər"

"Azərbaycan Demokratiya və Rifah Hərəkatı"nın təşkilati məsələlər üzrə departamentinin rəhbəri Rövşən Dəmirlı metbuata verdiyi açıqlamasında ənənəvi müxalifətin bu dəfə də müsbət nəticəyə nail olacağına inanmadığını bildirib. Hərəkat yetkilisi hesab edir ki, tarixin heç bir dönməndə Azərbaycanın ənənəvi müxalifəti birləşə bilməyib, birləşə də heç nəyə nail ola bilməyib: "Müzakirələrin nəticəsi seçilən mövzu ətrafinda partiyaların anlaşıb-anlaşmayağından asıldır. Partiyaların hansı məqsədlə bir araya gəldikləri də məlum deyil. Əslində, müxalifət qurumlarının bir yerde hansısa məsələ ətrafinda müzakirə aparmaları təqdirdəliyə haldır.

Amma nəzəre almaq lazımdır ki, bu müzakirələr təşkil edənlər ənənəvi müxalifətin ənənəvi simalarıdır. Bəziləri də var ki, bir "papkası", bir də özüdür. Adları müxalifətdir, özleri yox".

Maraqlıdır ki, görüşdə müsavatçıların da iştirak etməsinə rəğmən, hətta sahib Müsavat başçısını İ.Qəmbərin sədri olduğu "MSDM" adından iştirak etməsinə baxmayaraq, digər Müsavat yetkilisi, hazırkı başçan A.Hacılinin müavini Elman Fəttah da həmin görüş və nəticələri barəsində müsbət heç nə deməyib. O deyib ki, sonuncu müzakirələrdə iştirak edən müxalifət qurumlarının eyni birlik daxilində seçkiliyə gedəcəkləri ehtimalı aşağı səviyyədədir və nədənse, həmin görüşün siyasi amillərə toxunmadığını bildirib. Ancaq buna rəğmən, birliliklərin yaradılmasına, ümumiyyətlə, inanmadığını da vurğulayıb: "Bu görüş barədə geniş məlumatla malik deyiləm. Amma biliyim budur ki, görüşdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi müzakirə olunub. Bu görüşlər tamamilə qeyri-siyasi məsələləri ehtiva edir. Bu görüşdə iştirak edən siyasi təşkilatların seçkiliyə bağlı hansısa birlilik quracaqları ehtimalı gözlənilən deyil".

"Müxalif düşərgənin birləşəcəyi ilə bağlı konkret fikir demək mümkün deyil..."

"Aydınlar" partiyası sədrinin müavini Qorxmaz İbrahimli isə metbuata açıqlamasında ənənəvi müxalifətin müzakirələrinin müsbət nəticələrə aparacağı ehtimalının hazırkı situasiyada inandırıcı olmadığını bildirib. Partiya rəsmisi fikrini siyasi partiyalar arasında olan konfliktlərlə izah edib: "Müxalif partiyalarının bir araya gelib hansısa mövzu ətrafinda müzakirə aparmaları yaxşı haldır. Amma illərin təcrübəsi gösterir ki, Azərbaycan müxalifəti öz içinde bir araya gələ bilmir. Bu-na görə de, vəziyyətimiz ürəkaçan deyil". Nəticədə isə, bir daha eminliklə qeyd etmek olar ki, hətta düşərgənin öz içinde olanlar belə, hər hansı bir uğura inanmadıqlarını bildirir, müvəffeqiyətli nəticənin əldə edilməsi baredə isə, heç bir fikir irəlli sūrmürlər bu baxımdan, ənənəvi düşərgə "liderlərinin" istər gizli, isterse də açıq görüşlər keçirmələri, sadəcə, özlərini aldatmaqdan başqa heç neyi göstərmir.

Rövşən RƏSULOV

Öz abrina hakim olmayan müxalifət

Rəfiqə

Deyəndə ki, müxalifətin xəstəliyi ələcəsizdir, ağız büzürər. Satqınçılıqla aldıqları qrantların artırılmasını isteyirlər. Qrant batığındıqda boğulan, parçalanmalarдан və didişmələrdən başı ayılmayan, sosial bazasını tamam itirən və seçkiqabağı gücsüz duruma düşən müxalifət düşərgəsi yenidən 2018-ci il prezident seçkilərinə hələ xeyli müddət qalmasına baxmayaraq, "həzırlaşırıq" tipli bəyanatlar verməyə başlayıblar. Belə bir məqamda "liderlik" iddiaları isə ziddiyətin daha da kəskinləşməsinə gətirib çıxarırlar. Onlar həyasiyecasına və utanmadan kütləvi aksiyalar keçirməyi planlaşdırıqları deyir, amma bu aksiyaların kütləvi olması üçün elektorat da yoxdur axı. Sual olunur: hansı kütlədən və ya hansı kütləviliyidən səhəbat gedir? Bir müddət önce, keçmiş oluqları aksiyaların fiaskosunu, rəzaletini nə tez unutdular? Axı müxalifət qüvvələrinin bir tek təşkilatları deyil, həm də ideyaları, fikirləri, məramları da pərakəndədir.

Əslində, səs-küy vasitəsilə öne çıxa biləcəklərinin düşünən müxalifətlər nə qədər uzun yol qət etsələr, bir o qədər də öz ifşalarına yaxınlaşacaqlar. Dağıdıcı müxalifət qüvvələrinə yaraşan da elə budur. Müxalifət öz abrina hakim olmasa da, Azərbaycan qanunları öz müddəalarına hakimdır və əsla, hansısa siyasi qüvvə üçün xüsusi ayrıcalıqlar tətbiq edilməyib. Hər bir siyasi qüvvənin mövcudluğuna da, fəaliyyətinə de bərabər təminatlar yaradıb. Bundan sonra da həmin rentabelli qoruyub-saxlayacaq. Amma həqiqədə danişdığımız müxalifət yənə də növbəti prezident seçkiləri ərefəsi hansı oyunları çıxarıb, həmin qanunlar üzərində hansı tərifləri etməyə çalışacaq - bax, bu, artıq tam başqa bir səhəbetin mövzusudur.

Daha bir məsələ isə "menəm-menəm" deyən müxalifətin arxasında hansı xarici maraqlı qüvvələr və beynəlxalq təşkilatların dayanmasıdır. Bir vaxtlar mitinqlərdə narncı köynəklər geyinildi, xarici dövlətlərin bayraqları dalgalanıldı, bir başqa ölkənin prezidentinin portreti qaldırıldı. İnanın, bu, elə-bele jestlər deyildi. Daha dəqiqi, dünyaya və inqilab ixrac edənlərə mesaj idil ki, dediyiniz hər şeyi edərik, yetər ki, bize maddi və mənəvi dəstək göstərin. Amma bir nüansa da toxunaq ki, beynəlxalq təşkilatlar qeyd olunan təşəbbüsde bulunduqları zaman belə, bunu müxalifətə olan sevgilərindən və ya həmin müxalifətin dəstəkçisi olmaq arzularından irəli gəlmir. Onlar bu zavallıları alət kimi o yan-bu yana fırlayıb, danişdırıb, ortaya atıraq, öz maraqlarını təmin etməyə çalışırlar.

Göründüyü kimi, artıq bu kimi amillərin arxasında, təbii ki, bir sübut dayanır - siyasi hadisələr fonunda siyasi dividend artırmaq və bu yolda istənilən qarşıdurmalara getmək. Çünkü müxalifət üçün ortada xalq deyil, şəxsi mənfəət güdmək məsəlesi dayanır. Bunu isə hər şeyi yaddaşına köçürən və tam ədalətli olan zaman da göstərəcək.

Azərbaycan mədəniyyətinin sosial funksiyaları və varisliyi

Bütün dünya mədəniyyəti kimi, Azərbaycan milli mədəniyyəti də aşağıdakı sosial funksiyaları yerine yetirir:

1. Dərketmə funksiyası;
  2. Tarixi varislik;
  3. İnformasiya funksiyası;
  4. Mədəni sərvət, norma olmaq funksiyası;
  5. Humanist funksiyası.
1. Dərketmə funksiyası. Mədəniyyət vəhdətdə götürülmüş bütün ictimai şüur formalarını ehətə edərək, dönyanın dərk olunması ve mənimşənilməsinin tam mənzərəsini yaradır. Cəmiyyət, sinif və millet özünü, bütövlükde mədəniyyətdə, onun bütün növlərində mədəniyyət vasitəsile dərk edir.

2. Tarixi varislik, sosial təcərübənin ötürülməsi funksiyası. Bu, çox vaxt inforrnasiya funksiyası da adlanır. Mədəniyyətin sayesində sosial təcrübə həm bir nəsildən digər nəslə, həm də bir nəslin həyatı dövründə ölkələr ve xalqlar arasında ötürülür.

3. Mədəniyyətin inforrnasiya funksiyası onun kommunikativ funksiyası ilə bağlıdır. İnsan maddi və mənəvi mədəniyyət abidələrinə həkk olunmuş inforrnasiyanı dərk etməklə bu abidələri yaratmış insanlarla dəlayi və ya vasitəli ünsiyyətə girişir. Söz insanların ideoloji və mədəni fəaliyyətinin bütün proseslərini müşayiət edir. Dil, ilk növbədə, ədəbi dil bu və ya digər milli mədəniyyətə yiyələnmək vasitesidir.

4. Mədəniyyət həm də cəmiyyətin müəyyən sinfinin normalar sistemi və adamların fəaliyyətinin bütün sahələrinə tələblər sistemi kimi çıxış edərək, normativ funksiya yerine yetirir.

5. Mədəniyyətin sosial mənasını eks etdirən əsas sistem yaradıcı cəhəti onun humanist funksiyasıdır. Bütün yuxarıda qeyd etdiyimiz funksiyalar bu funksiyaya tabedir. Mədəniyyətin vəzifəsi bu və ya digər sinfin, cəmiyyətin mənafeyinə və tələblərinə uyğun şəxsiyyət tipi formalaşdırmaqdır.

Azərbaycan mədəniyyəti tarixi hadisədir və onun tarixi xarakteri tərəqqidə inkişafın aşağından yuxarıya doğru olmasına dadır. Bu, bəşər mədəniyyətinin çoxəsrlik inkişaf mərhələlərində də görünür. Mədəniyyətin tarixi xarakteri yeni mədəniyyətin keçmişin nailiyətləri ilə six əlaqəsində təzahür edir. Mədəniyyətdə belə varislik həmişə mövcud olan maddi istehsalın inkişaf varisliyinə əsaslanır. Eyni zamanda, mənəvi mədəniyyətin bütün formalarının tərəqqisində bu varisliyin mühüm əhəmiyyəti vardır.

Azərbaycanda mədəniyyət sahəsində münasibətlərin hüquqi tənzimlənməsi təkcə "Mədəniyyət haqqında" qanunun qəbul

edilməsi ilə kifayətlənəndi.

Bu sahəni tənzimləyən qanunverici aktlara, hemçinin, "Təhsil haqqında", "Elm haqqında", "Kütłevi inforrnasiya vasitəleri haqqında", "Dini məzheblər haqqında", "İnformasiya azadlığı haqqında", "İnformasiya, inforrnasiyalasdırma və melumatın mühafizəsi haqqında", "Kitabxana işi haqqında", "Kinematoqrafiya haqqında", "Tarixi və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında", "Müəlliflik hüquqları haqqında", "Reklam haqqında", "Patent haqqında", "Turizm haqqında" qanunları da aid etmək olar. Lakin bu sahədə əsas qanun "Mədəniyyət haqqında" qanun olmalıdır və bu qanunda mədəniyyət anlayışının hərtərəfli olmasını, onun sosial fenomen kimi bütün palitrasını göstərmək, konseptual aspektlərini müəyyən etmək, mədəniyyətin bütün istiqamətləri üzrə dövlət siyasətinin əsas parametrlərini qeyd etmək lazımdır. Təsadüfi deyildir ki, BMT çərçivəsində təhsil, elm və mədəniyyət üzrə YUNESKO təşkilatı fəaliyyət göstərir. Bu üç əsas hissə mədəniyyət anlayışının minimal məzmununu müəyyən edir və hər üçü "Mədəniyyət haqqında" qanunda öz əksini tapmalı idi.

Qanunda ölkənin sosial-mədəni inkişafı üçün yaxşı əsaslar qoyulmuşdur. Lakin onlardan cəmiyyətin dialektik inkişaf qanunlarına uyğun olaraq, səmərəlli istifade etmək lazımdır. Belə ki, kulturoloji təhsil haqqında, bəlkə də sosial-mədəni siyasetin elmi təminatı, mədəniyyət sferasının strukturu və idarəetme sisteminin tekniləşdirilməsi üçün Azərbaycanda kulturoloji elmin inkişafı haqqında qanun və ya qanundaxili akt qəbul etmek zəruridir.

Kulturoloq-alim Fuad Məmmədov bu məqama diqqət yetirərək yazır: "Biz hesab edirik ki, yaranmış şəraitdə Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafının və mədəniyyət siyasetinin formallaşmasının yegane əsası kulturoloji elm və sistemli kulturoloji təhsil, yüksək sosial mədəniyyətə və rifaha çatmış demokratik ölkələrin sosial-mədəni inkişaf və idarəetmə təcrübələrinin öyrənilməsi və yaradıcı istifadəsidir. Bu ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, orada özəl sektorla yanaşı, dövlət də mədəniyyətin inkişafına külli miqdarda bündə vəsaiti ayırır. Dövlət qeyri-hökumət təşkilatlarına maliyyə dəstəyi göstərir, əməkdaşlıqla imkanlar yaradır, sosial-mədəni inkişaf və vətəndaş cəmiyyətinin idarə olunması ilə əlaqədar ümummilli problemlərin həllində dövlətlə qeyri-hökumət təşkilatları arasında bərabərhüquqlu tərəfdəşliyi qoruyub-saxlayır. Təessüf ki, ölkəmizdə mədəniyyətin inkişafı bündə tərəfindən he-

le də çox aşağı səviyyədə təmin olunur (ümumi milli məhsulun 0,5%-den az), qeyri-hökumət təşkilatlarına isə dövlət tərefindən, ümumiyyətlə, heç bir maliyyə köməyi göstərilmir.

Belə görünür ki, Azərbaycanda yeni mədəniyyət siyasetinin əhəmiyyətli istiqamətlərindən biri kimi mərkezi şəhərlərə əyalətlərin bərabərhüquqlu sosial-mədəni inkişafına, mərkezi və yerli orqanların, dövlət və qeyri-hökumət təşkilatlarının səlahiyyətlərinin sərhədlərinin demokratik şəkildə təyininə və onların məhsuldalar əməkdaşlığına yönəlmış strategiya çıxış etməlidir. Bu da müxtəlif yanaşmalarə yənidən baxılmasını, kulturoloji elmin tələblərinə və demokratik ölkələrin sosial-mədəni təcrübəsinə müvafiq tərzdə Mədəniyyət Nazirliyinin sisteminin və struktur bölmələri şəbəkəsinin ciddi surətdə yenidən qurulmasını tələb edir. Bu problemi həllərindən biri kimi, Azərbaycanın rayonlarında ölkənin əyalət regionlarında sosial-mədəni tərəqqini sürətləndirməli olan beynəlxalq standartlar yönümlü yeni demokratik mədəniyyət mərkəzlərinin yaradılmasını göstərmək olar.

Mədəniyyət siyasetinin formallaşmasında və ölkənin sosial-mədəni inkişafında yeni yerli özünüydareetmə orqanları - bələdiyyələr vacib rol oynayacaqlılar".

"Mədəniyyət", "yüksek mədəniyyət" standartlarının düzgün tətbiq edilməsi Azərbaycan ictimaiyyəti arasında şəxsiyyətin harmonik, ahengdar inkişafına mənfi təsir göstərir.

Buna görə də, ölkədə aşağıdakı tədbirlərin görülməsi zərurətə əvrilir:

1. Əhalidən kulturoloji maarifləndirme işinin aparılması;

2. Xalqa milli və dünya mədəniyyət tarixi və nəzəriyyəsi barədə kulturoloji biliklərin aşınlanması;

3. Mədəniyyət fenomeninin düzgün başa salınması;

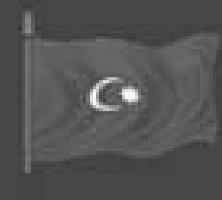
4. Xalqın ümumədəni səviyyəsinin artırılması;

5. Hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin tələbatlarına cavab verən demokratik mədəniyyətin formalşdırılması;

6. Ölkədə təfəkkür mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi.

Ölkə əhalisi arasında "Mədəniyyət dedikdə, nəyi başa düzüsünüz" sualına aşağıdakı cavablar alınmışdır:

Rəyi soruşulanların eksəriyyətinin (59,4%) mədəniyyət dedikdə, mənəvi dəyərlər və etika normalarının məcmusu, həmçinin, insanın mənəvi dünyasını (51%) başa düşməsinə baxmayaq, insanların sürətində mədəniyyət haqqında təsəvvürələr getdikcə dəyişir. Belə ki, əgər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütłevi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütłevi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

90-ci illərin əvvəlində əhalinin əksəriyyəti mədəniyyət dedikdə, incəsənet, folklor və etik normalar başa düşürdü, bu gün belə vətəndaşların sayı azalır (18,8%) və mədəniyyət adı altında maddi və mənəvi dəyərlərin məcmusu (21%), təhsil, tərbiyə və elm sistemi (56,6%) başa düşənlərin sayı isə artır.

Bu gün Azərbaycanda ənənəvi və müasir dəyərlərin vətədənə nail olmaq üçün aşağıdakı tədbirlər görülməsi zəruridir:

* Ölkənin mədəniyyət idarəciliyi sisteminin aparılması;

* Azərbaycanın bütün regionlarında demokratik mədəniyyətin inforrnasiya resursları mərkəzlərinin yaradılması;

* Mədəniyyət haqqında hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi;

* Azərbaycanda kulturoloji təhsil haqqında hüquqi bazanın yaradılması;

* Azərbaycan Mədəniyyət və İncəsənet Universitetində kulturoloqları, elmi-təhsil və maarifçilik mərkəzləri ilə əməkdaşlıq, ko-operasiya və partnyorluğun genişləndirilməsi, kulturoloji şəbəkənin yaradılması və inkişafı;

* Internetdən Azərbaycan mədəniyyəti tarixinin xarici ölkələrdə təbliği üçün daha məhsuldar istifadə etdirilməsi, kulturoloji təhsilin beynəmiləlləşdirilməsi, bu əsasda dünya mədəniyyətinin və beynəlxalq mədəniyyəti beynəlxalq universitetinin açılması.

* Dünya mədəniyyəti tarixi və nezəriyyəsi problemləri ilə məşğul olan xarici ölkə kulturoloqları, elmi-təhsil və maarifçilik mərkəzləri ilə əməkdaşlıq, ko-operasiya və partnyorluğun genişləndirilməsi, kulturoloji şəbəkənin yaradılması və inkişafı.

* Azərbaycan Mədəniyyət və İncəsənet Universiteti nəzdində Kulturoloji Tədqiqatlar Mərkəzi və Kulturoloji Gimnaziyasının yaradılması.

* "Simurq" kulturoloji jurnalının yaradılması.

* Respublika Televiziyasının

da əhalinin ümumi mədəni səviyyəsinin, dünya və vətən mədəniyyəti tarixi, nezəriyyəsi və təcrübəsi sahəsində cəmiyyətin elmi biliklərinin artırılmasına yönəlmış xüsusi "Mədəniyyət və cəmiyyət" kulturoloji maarifçilik programının açılması.

* Bütün səviyyədən olan dövlət qulluqçuları, qeyri-hökumət strukturları və KIV nümayəndələri üçün dünya mədəniyyət tarixi, nezəriyyəsi və mədəniyyət siyaseti üzrə daim fealiyyət göstərən seminar-treninqlərin təşkili.

* 1995-ci ildə Bakıda təsis edilmiş - Azərbaycan ziyalıları, BMT-nin nümayəndəliyi, müxtəlif xarici nümayəndəliklər və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən təqdir edilmiş dünya mədəniyyəti beynəlxalq universitetinin açılması.

* Dünya mədəniyyəti tarixi və nezəriyyəsi problemləri ilə məşğul olan xarici ölkə kulturoloqları, elmi-təhsil və maarifçilik mərkəzləri ilə əməkdaşlıq, ko-operasiya və partnyorluğun genişləndirilməsi, kulturoloji şəbəkənin yaradılması və inkişafı.

* Internetdən Azərbaycan mədəniyyəti tarixinin xarici ölkələrdə təbliği üçün daha məhsuldar istifadə etdirilməsi, kulturoloji təhsilin beynəmiləlləşdirilməsi, bu əsasda dünya mədəniyyətinin və beynəlxalq mədəniyyəti beynəlxalq universitetinin harmonikləşdirilməsi".

**Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru**

Harri Potter haqqında filmlərin çəkildiyi ev satışa çıxarılıb

Harry Potter haqqında filmlərin çəkildiyi ev 995 min funt sterlinqə satışa çıxarılıb. AZƏRTAC "RİA-Novostı"yə istinadla xəber verir ki, real həyatda de Verlərin evi adlanan tikili Suffolk qraflığında orta əsrlərə aid Lavenem kəndində yerləşir. De Verlər ailəsi İngiltərədə kraldan sonra ən varlı ailə sayılırdı. Məlumatə görə, Kral Henrix 1498-ci ildə ova çıxan zaman bu evdə olub.

Marakuyya - yayın simvolu

Marakuyya və ya yeməli passiflora Braziliya torpağında bitən meyvədir. Passifloranın meyvəsi marakuyya adlanır.

AZƏRTAC xəber verir ki, Amerika torpağına ilk dəfə qədəm basan ispanlar meyvənin çıçayıni görəcək onu kral hədiyyəsinə bənzədərək "kavalər ulduzu" adlandırmışlar. Marakuyya portugal sözüdür, ingilis, fransız və amerikalılar onu ehtiras meyvəsi, indoneziyalı və malayziyalılar isə markiz hesab edirlər.

Deyirlər ki, marakuyya bir dəfə dadan heç vaxt onun turşməzə dadını və möhtəşəm ətrini unuda bilmir. Xarici görünüşünə görə portağalı xatırladan marakuyya sərt və hamar səthə malikdir, meyvələri müxtəlif rəngdə olur. Braziliya karnavallarında marakuyya yayın simvolu hesab edilir.

Almaniyada marakuyyalı dondurma, Braziliyada isə marakuyyalı müss çox məşhurdur. Ümumiyyətlə, marakuyyanı da haçox meyvəsinə görə yetişdirirlər və şirə istehsalında digər şirələrə etirəkdirici kimi əlavə olunur. Onun gözel qoxusundan ətriyyat sənayesində de istifadə olunur.

Marakuyya Braziliyadan başqa digər Cənubi Amerika ölkələrində, Cənubi Afrika və Avstraliyada da bitir. Çox tez mehsul verir. Tünd bənövşəyi rəngli, iri və ağır marakuyya da ha keyfiyyətli olur. Qəhvəyi, sarı və ya qırmızı rəngli meyvələr bitmə yerində və sortundan asılı olaraq o qədər de keyfiyyətli olur. Səthi qarışq meyvə daha yaxşı yetiş olur. Yetmişmiş meyvəni soyuducuda 5 gün saxlamaq mümkündür.

Meyvənin kökü, gövdəsi və yarpaqları zəhərlidir, lakin onun sulu ləti zülal, karbohidrat, sellüloz, vitamin və digər elementlərlə zəngindir. İslədici təsirə malikdir, bağırsaq fəaliyyətini yaxşılaşdırır. Sidik turşusunu organizmdən xaric edir. Yuxarı gətirdiyinə görə onun toxumlarını çox yemək məsləhət deyil. Marakuyyanın şərisi sakitləşdirici təsir göstərir, dərinin regenerasiyası, tonus və elastikliyini artırır və onu nəməndirir. Buna görə də onu bir çox kosmetik vasitələrin tərkibinə daxil edirlər.

"Real" "Barselona" ilə oyuna ciddi itki ilə çıxacaq

Real İspaniya Superkubokunda "Barselona" ilə keçirilecek oyuna ciddi itki ilə çıxacaq. Qol.az-in məlumatına görə, komandanın aparıcı futbolçusu Luko Modriç cəzalı durumda olduğundan bu görüşü buraxacaq. Buna xorvatiyalı futbolçunun 3 il önce aldığı cəza səbəb olub. İspaniyada superkubokun reqlamentinə əsasən, burda alınan cəzalar ancaq superkubok oyunlarına şəmil olunur.

Qeyd edək ki, Modriç 2014-cü ildə "Atletiko" ilə superkubok oyununun (0:1) son dəqiqlirində qırmızı vərəqə almışdı. Xatırladaq ki, "Real" - "Barselona" oyunu avqustun 13-də keçiriləcək.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev**Baş redaktorun müavinləri:****Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Səhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**

Ses

Son sahifə**11 avqust**

Azərbaycan-San Marino oyununun biletləri satışa çıxarılıb

Futbol üzrə Dünya Çempionatı-2018-in seçmə mərhələsi çərçivəsində sentyabrın 4-də saat 20:00-da Bakı Olimpiya Stadionunda keçiriləcək Azərbaycan-San Marino oyununun biletləri satışa çıxarılıb. AFFA-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, biletleri 28 Mall Ticarət Mərkəzində, Bakcell müştəri xidmətləri mərkəzində və "Bakcell Arena"nın kassalarında əldə etmək mümkündür. Həmçinin biletlərin onlayn satışı www.tickets.affa.az saytında da həyata keçirilir.

"Manchester Yunayted" İskonu transfer etməməsinin səbəbini açıqlayıb

İspaniyanın "Real Madrid" klubu ilə müqavilə imzalamağa hazırlaşan futbolçu İsko haqqında maraqlı məlumat yayılıb.

AZƏRTAC "ESPN" nəşrinə istinadla xəber verir ki, 25 yaşlı futbolcu "Malaqa"da oynayan vaxt "Manchester Yunayted" tərəfindən transfer edile bilərmiş. Baxışdan keçəndən sonra yarımmüdafıəci ilə müqavilə imzalanmama səbəbinə klub belə açıqlayıb: "O, yaxşı futbolçudur, lakin kifayət qədər sürətli deyil və başı bədəninə görə çox böyükdür".

Xatırladaq ki, bir neçə gün önce keçirilən UEFA Superkubokunda "Qırmızı şeytanlar"ı meğlub edən Kral klubunun 2-ci qolunun müəllifi İsko olub. Komandanın baş məşqçisi Zidan oyundan sonra İsko haqqında xoş fikirler səsləndirib, onunla yeni müqavilə imzalanacağını deyib. Futbolcu da açıqlamasında bunu təsdiqləyib.

FIFA milli komandaların reytingini açıqlayıb

FIFA milli komandaların reytingini açıqlayıb. AZƏRTAC xəber verir ki, KONKAKAF kuboku və yoxlama oyunlarının nəticələrinə əsasən Azərbaycan millisi FIFA reyting cədvəlinde 79-cu sıradə qərarlaşıb. Hesabat dövründə heç bir matç keçirməyən Robert Prosineçkinin yetirmələrinin hesabında 427 xal var. Millimiz öten aylı müqayisədə 1 pille irəliləyib. Buna qonşu pilələrdəki yığmaların mövqə dəyişiklikləri səbəb olub.

FIFA®

For the Game. For the World.

Güləş Federasiyasında problemlər həll olunub

"A"rtıq problemlər həll olunub. Güleşçilərin və milli komandalarda çalışan digər şəxslərin hamısının maaşları ödənilib". Bunu SIA-a açıqlamasında Azərbaycan Güləş Federasiyasının mətbuat xidmətinin rəhbəri Mayis Musayev deyib. O qeyd edib ki, hazırda idmançılar təqvim planında nəzərdə tutulan qrafik üzrə qarşıdan gələn dünya çempionatına hazırlıqları davam etdirilərlər: "Yunan-Roma və sərbəst güləş üzrə böyük lərdən ibarət yığma komandalar Olimpiya Güləş Mərkəzində, qadın güleşçilər isə Ukraynanın Kiyev şəhərində Konça Zaspa təlim-məşq bazasında hazırlanıq keçirərlər".

Qeyd edək ki, Yunan-Roma güleşi yığmasının təlim-məşq toplantı avqustun 3-dən başlayıb və çempionata yola düşən qədər davam edəcək. Avqustun 7-dən Ukraynaya yollanan qadın güleşçilərimiz isə ayın 21-dək bu ölümin yığma komandası ilə birgə hazırlıqları davam etdirəcəklər. Sərbəst güleşçilərin təlim-məşq toplantı avqustun 6-dan başlayıb və 20-dək davam edəcək. Dünya çempionatı 21-26 avqust tarixlərində Fransanın paytaxtı Paris şəhərində baş tutacaq. Proqrama əsasən, 21-22 avqustda yunan-Roma, 23-24 avqustda qadın güleşçilər arasında qaliblər müyyənləşəcək. Sərbəst güleşçilər isə avqustun 25-26-da xalça üzərinə çıxacaqlar.

Baş redaktor:**Bəhruz Quliyev****Baş redaktorun müavinləri:****Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Səhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.